Poštarina plaćena u gotovu

Breuer

KENATXA-BUAFU

Broj 2-3 Travanj-lipanj 1938 God. III

Misijska Biblioteka

MISIJSKA BIBLIOTEKA
Dvomjesečnik za pouku i prosvjetu

Izlazi svakog drugog mjeseca. Preplata 6 dinara godišnje

Broj 2—3 Zagreb, travanj - lipanj 1938 God. III

KENATA BUAFU

Priredio O. Ivan Sis D. I.

Borba na život i smrt

Nepreglednu srednjoafričku dolinu Utembe kvasi već duže vremena obilna, topla kiša. Sve je obraslo bujnom, visokom travom i gustom šikarom. Danju pasu ovuda golemi čopori bivola i antilopa, a noću uznemiruju šakali i gladne hijene svojim prodirljivim zavijanjem cijelu okolinu. Katkada zaluta ovamo i po koji lav ili leopard, a nerijetko posjeti dolinu i cijelo krdo slonova. U šikarju i po stablima orijaške prašume, koja zatvara dolinu sa sjeverne strane, natječu se majmuni u vratolomnim skokovima. Dolina Utembe pruža svim svojim gostima obilno hrane. Svakoj je zvjerki tu udobno i lijepo, premda se međusobno nikako ne trpe i vode vječiti rat na život i smrt.

Već je više godina, otkako se u toj dolini ne pojavi nijedno ljudsko biće, iako nedaleko

odavle žive različita crnačka plemena. — S istočne i zapadne strane doline dižu se visoke planine s mnogo uvala obraslih šumom. Tu je postojbina dvaju crnačkih plemena: s jedne strane je pleme Čoba, s druge Kenča. Čobe su okretni lončari, a Kenče na glasu kovači.

Čobe su siromašno pleme. Na njihovim njivicama, po kamenitim obroncima oko sela raste jedva nešto kukuruza. Plodna je dolina Utembe doduše vrlo prikladna za sve vrste žitarica, a naročito za kukuruz. Ipak se nitko ne usuđuje zasijati ondje ni gredice. Svatko je naime uvjeren, da će mu pleme Kenča sve uništiti, a radnike poubijati ili ih povesti u ropstvo s rašnije od same smrti.

Ova su dva plemena u vječnom neprijateljstvu. Mrze se i ubijaju, gdjegod im se pruži prilika. Jedne godine pritisne pleme Čoba silan glad. Nekolicina se najodvažnijih odluči, da pođe u lov u dolinu Utembe. Oprezno joj se približe. Na rubu doline opaze mali čopor bivola: mirno pase. Kako Čobe bijahu silno gladni, nijesu mnogo razmišljali o pogibelji iz kenčanskoga sela.

»Hoćemo li navaliti na njih?« pita prigušenim glasom jedan od lovaca. — »Hajdemo!« podbode ih drugi, »inače nemamo u što zagristi. Gladni smo!« — »Ali što će na to Kenče?« poboja se treći od njih.

»Ah, što! Oni se odmaraju na leopardskim krznima!« umiri ga najodvažniji i doda: »Zar ne vidiš, da je krdo odmah ispod našega obronka!? Siguran sam, da ćemo bar dva bivola ubiti, rasjeći ih u četvoro i ponijeti kućama, a da Kenče ne će ni slutiti. Kolikog li će biti tada veselja kod naših Čoba! Nestat će gladi bar na kratko vrijeme.«

Ovaj ih govor osvoji. Oboružani kopljima, noževima i sjekirama krenu oprezno niz obronak ostalim lovcima. Oni ih već nestrpljivo čekaju u skrovištu, da zajednički navale na bivole. Čini se, da ih sreća prati. Bivoli su eno mirno polegli i bezbrižno se odmaraju. No čim se približe, bivoli nanjuše neprijatelja, naglo se dignu i odjure prema kenčanskom selu. Ova nezgoda smete lovce samo na čas. Njihova lovačka strast, a još više bijesni glad, potiču ih, da slijede bivole. Približuju im se još opreznije i na dani znak navaljuju na njih. Samo se nekoliko bivola u toj navali smete i zaustavi, dok ostali udare u bijeg. Lovci ne bijahu baš izvanredne sreće, ali ipak umlatiše dva bivola.

Late se odmah posla i jednoga rasjekoše na četvoro, da ga laglje mogu odnijeti kući kao prvi uspjeh svoje odvažnosti. Drugoga ostave, da ga noću razdijele. U svoj se posao oko bivola tako zadubiše, da nijesu uopće ni pazili na okolicu i na opasnost, koja im je prijetila iz kenčanskoga sela. Samo se jednome od njih pričini, kao da je u blizini začuo neki šušanj. Htjede upravo na to upozoriti svoje drugove, kadli najedamput odjekne dolinom oštar zvižduk.

U tili čas opkole lovce sa tri strane neke

crne prilike — kese zube kao bijesni psi. »Kenče!« krikne lovac očajno. — Istrgnuvši koplje, što ga je bio zabo u zemlju do sasječenoga bivola, skoči kao lav na najbližega Kenču. Ovi su se naime dosada pomno krili u šumi, za svojim selom, promatrajući budno sve, što se događalo u dolini Utembe. Opazivši Čobe, kako su zaposleni oko bivola, približe im se kao mačka mišu. Lovci, zaposleni oko zaklanoga bivola, nisu ni sanjali o kakvoj pogibli; pa zato na krik svoga druga ostadoše začas kao okamenjeni. No brzo se osvijeste i nasrnu svi zajedno na svoje stare neprijatelje. Nasta divlje rvanje. Lovci u manjini teškom se mukom opirahu premoćnim Kenčama. Ne potraja dugo, i već je nekoliko lovaca ležalo u vlastitoj krvi. Samo dvojici pođe za rukom, da spase bijegom život. Drugu dvojicu svlada neprijatelj. Kenče im svežu lijanama ruke i u divljem ih kriku odagnaše u svoje selo.

Ta su dva zarobljenika braća Kenfuj i Lanju. Kad ugledaše Kenče sužnjeve, diže se cijelo selo na noge te bijesno navali na njih. Oči im plamte od mržnje. Keseći se i grozeći im se pestima viču kao mahniti: »Smrt Čobama! Smrt Čobama!« Nato ih zatvore u neku kolibu, da tu čekaju »dan suda«. Što za njih znači taj »dan suda«, obojica dobro znaju. No ipak ne očajavaju, niti gube nade, da će ipak izbjeći groznim mukama, kakve znaju izmisliti samo Kenče. I doista. Kad se već smrknulo, i sve u selu umirilo i zaspalo, posluži

Kenfuja sreća, da se približi svome bratu. Lati se odmah posla i počne svojim bijelim zubima grizti veze na bratovim rukama. Bijaše to mučan posao, ali Kenfuj ne smalaksa niti odustade od nauma. Napokon napne i Lanju sve svoje sile i veze mu na rukama popuste. Slobodan rukama razveže brzo i veze na nogama te oslobodi i svoga brata Kenfuja. Zajedničkim silama dignu sada vrata kolibe. Oslobođeni su! Ali ih sreća prevari. Dižući vrata zaštropotaše toliko, da se probudilo nekoliko Kenča u susjedstvu. Ovi dignu odmah paklenu viku, te se dadu u potjeru za bjeguncima. Lanju — mlađi i okretniji — iščeznu brzo među grmljem i šikarjem, ali Kenfuj posrne o kamen i padne. Još se nije ni uspravio, kad ga već opkoli nekoliko Kenča. Odmah ga svežu, čvršće nego prvi put, te ga odvedu opet u selo. Bacivši ga u prijašnju kolibu postave pred vrata dvojicu na stražu. Kenfuj sada nimalo nije sumnjao, da mu je sudbina zapečaćena. Sutradan, jedva što poče svitati, nasta u selu neobično gibanje. Sa svih se strana sela začuše rogovi i frule od slonove kosti. Ratnici pozivahu cijelo selo na »dan suda«, na »dan osvete«. Ovi su ratnici sličniji zlodusima negoli ljudima. Šarenim svojim odijelom napunjaju svjetinu strahom i užasom.

Smrt Čobi!

Čim se sunce diže nad planine, otvore Kenče vrata kolibe, u kojoj ležaše Kenfuj sve-

zan lijanama. Četiri jaka Kenča naoružana kopljima i noževima uniđu u kolibu, da ga odvedu na širok, ravan trg, na kojem su se Kenče običavali sastajati prije svakog rata, da se posavjetuju sa svim starješinama plemena.

Nasred trga stoji veliko krošnjato stablo. Starješine posjedaju u sjenu. Oko stabla sakupi se mnoštvo svijeta u velikom krugu, glava do glave. Svi žele da čuju osudu osvete, koju će savjet izreći nad omraženim sinom plemena Čoba, i da se nagledaju muka, što će ih pretrpjeti, i krvi, što će je proliti. Primamila ih je amo još više požuda za palmovim vinom, koje se kod takvih prilika dijeli narodu bez mjere i razbora.

U prvom redu kruga stoje muževi s kopljem u ruci, dok im uz bok blista dugačak mač i oštar nož. U pozadini stoje žene i djeca. Čim se Kenfuj pojavi, nasta u krugu ratnika užasan krik, koji se razlijegaše cijelom dolinom Utembe, krik sličan zavijanju hijena i šakala. »Smrt Čobi! Smrt! Smrt!« viču ratnici kao mahniti mašući kopljima, noževima i bodežima. U to pakleno urlikanje upada divljom vikom mnoštvo žena i djece grozeći se stisnutim pestima svezanoj žrtvi, probadajući je pogledom mržnje i nezasitne čežnje za osvetom. Zabubnjaše gongovi, zaoriše bivolski rogovi, zapištaše kreštave frule navještajući dolazak poglavice. Prate ga savjetnici i starješine pojedinih plemena. Svi se smjeste u slobodnom krugu oko stabla. Lice, prsa, ruke i noge poglavice namazane su tamnocrvenom bojom. — Užasna pojava! Njegovi savjetnici i starješine plemena namazani su smeđecrvenom bojom kao krvlju. Svi su u potpunoj ratnoj opremi.

Iznova se oglasi ratni rog, i nastade grobna tišina. Poglavica progovori. Najprije obrazloži, zašto je sazvao ratnu skupštinu. Onda ispruži ruku i pokazujući na sužnja upita sakupljeno mnoštvo: »Što ćemo učiniti sa Kenfujem, pripadnikom čopskoga plemena, s kojim žive Kenče u stoljetnom neprijateljstvu?« — »Neka umre! Smrt Kenfuju! Smrt plemenu Čobi!« viče raspojasano mnoštvo, što gori od želje za osvetom i krvlju. — »Neka odgovore moji savjetnici i najbolji ratnici našega plemena!« reče Kemani, poglavica Kenča, kad se vika stišala. Na te riječi zaredaju govori savjetnika i najstarijih ratnika, govori puni mržnje i neutažive čežnje za osvetom. Presuda je svih govornika glasila: »Kenfuj mora poginuti, neka bude što okrutnije mučen do smrti!« — Iza svakoga bi pojedinoga govora nastala među mnoštvom strahovita lomljava i paklena rika u znak radosti i zadovoljstva. Kad dovrši zadnji govornik svoj govor, nasta opet neopisiva krika i vika: »Menkina! Menkina! Menkina!« Usred ove paklene lomljave ustade nedaleko poglavice neki čovjek iznakažena i odurna lica. Prava grdosija! Sa ramena mu visi leopardova koža, a oko vrata čitavi nizovi amajlija. Za pojasom sja mu se nekoliko britkih noževa i bodeža, u ruci drži petorozub, a o bo-

ku mu se njiše velika plosnata kožna torba, u koju je spremio bezbroj igala za kosu, šila i mnogo drugih sitnica. To je Menkina — veliki vračar i čarobnjak plemena Kenče. Odmjerenim korakom pristupa velikom gongu (bubnju), uzima palicu te udara u gong. Isprva sasvim polagano. Otegnuti, turobni i mukli zvuci javljaju se iz bubnja kao iz groba. Čarobnjak udara postepeno sve brže i jače, a napokon tolikom brzinom, da od bubnja odzvanja samo neki bijesni, razdražljivi tutanj. Skupština umukne. Nastade grobna tišina. Čini se kao da nitko ne diše, kao da su se okamenili. Tako je na skupštinu djelovala divlja i strašna glazba, koju izvađaše Menkina na bubnju. Samo se po sebi razumije, da sve to mora slušati i Kenfuj, koji iz toga naslućuje, što ga čeka, pa se trese cijelim tijelom. Od straha mu klecaju noge.

Menkina odloži palicu, izvadi iz torbe nekakvo oruđe te počne njime bosti Kenfuja ne pazeći kamo ubada. Zatim izreče vrlo razdražljivo nekoliko nejasnih riječi, lati se petorozuba te njime naglo zadre Kenfuju sad u lice sad u prsa. Siromahu bi svaki put samo sijevnulo pred očima. Iz rana udare jaki mlazovi krvi, i Kenfuj pade onesviješten na zemlju.

Čim svjetina ugleda krv, udari u radostan krik i stane duhati u kreštave bambusove frule i udarati u željezne tanjiraste uganke. U toj paklenoj vrevi osvijesti se Kenfuj te istom sada oćuti neizrecive bolove u obrazima i prsima. Čini mu se, kao da ga netko bode usijanim željezom. Ujedno osjeti, da je čvrsto svezan; razabere Menkinin glas, gdje oštro zapovijeda: »Mendiaki — amo željezo!« U tili čas priskoči Menkinin pomoćnik noseći kliještima usijano željezo. Pograbivši čarobnjak usijano prutasto željezo, probode Kenfuju najprije uši, a onda mu ispali nekakve znakove na licu, vratu i prsima. Bijedni se Kenfuj svija od bolova kao crv, dok se njegovi neprijatelji tomu vesele. Kao mahniti viču od radosti i uz svirku frula i uganki nazdravljaju jedan drugome čašama punim slatkoga vina. No time njihova osveta još nije dosegla vrhunca. Napola pijana svjetina poče iznova urlikati i zavijati poput zvjeradi: »Osveta! Osveta! Velika je osveta Kenča! Veliki Menkina znade, kako treba postupati sa Čobama, izdajicama!« Ovako draži razbješnjela svjetina čarobnjaka, da svoju žrtvu još više i još dulje muči. A Menkina dobro razumje njihovu namjeru. Zato dozove svoje pomoćnike te im zapovjedi, da Kenfuju privežu ruke uz tijelo. Na to se popnu dvojica na stablo, podignu Kenfuja malo nad zemlju i privežu mu ruke o granu. Kenfuj visi sada u neopisivim bolima, što mu ih zadaju negve od lijana režući meso sve do kosti. »Osveta! Osveta!« viče iznova bijesno mnoštvo poput silnog orkana. A Menkina, da udovolji želji razdražene svjetine, kopa petorozubom Kenfuju po leđima i bokovima. Kenfuj stište zube, da zataji nepojmljive bolove. Ta junačka str-

pljivost razdraži čarobnjaka do ludila. Odmah naredi, da se obješenoj žrtvi ispod nogu naloži vatra. Kenfuj se savija od smrtnih bolova. Trza se cijelim tijelom kao riba uhvaćena u mreži. Više ne može pritajiti bola. Viče, jauče i plače. Ali ni gorki plač junačkoga muža ne umekša mučiteljevo srce. A razularena svjetina pleše sa slašću oko stabla ratni ples. I plješčući rukama i nazdravljajući Menkini čašama slatkog palmova vina, hvali ga ratnom pjesmom: »Nema većeg junaka od junaka Menkine! On se znade osvetiti i na Čobi izvršiti zasluženu kaznu!« Međutim se patnik Kenfuj onesvijesti ...

Kad mu se opet povrati svijest, osjeti u desnoj ruci bol, kao da ga peče usijano željezo. Pravo je čudo, što ne poče vikati. Ujedno opazi, da nije više na mjestu, gdje ga je Menkina onako strašno mučio, nego da leži u nekom tamnom prostoru. Zato ne mogaše razabrati, odakle strašni bolovi u njegovoj desnoj ruci. Opipa desnicu ljevicom. Mjesto ruke zahvati samo krnjotak. Sad mu bijaše jasno, zašto ga ruka toliko peče, i tko bijaše onaj, koji ga osakati. »To je samo Menkina,« pomisli, »krvoločni Menkina, koji to učini, nitko drugi! — Ah, zašto me nije radije odmah ubio?« I suze mu udare na oči. »Zašto? Sigurno samo zato, da me može još jedamput mučiti na radost Kenča ...«. Ta ga pomisao tako uzruja, da se poče tresti cijelim tijelom. Slutnja ga ne prevari. Za malo se vremena opet otvore vrata.

Uniđe čarobnjak. Donio je Kenfuju nešto jela. Zatim spremi potajno u kutu kolibe neki lijek, da njime namaže Kenfuju osakaćenu ruku i ostale rane. Kad taj posao obavi, ne rekavši ni riječi zaključa za sobom čvrsto vrata i ode. »Zacijelo me čeka još jedan dan osvete,« reče Kenfuj sam sebi. »Zato mi je donio hrane, da me liječi ... Da sam kojom srećom panj, koji ništa ne osjeća, a ne čovjek! ... Ah, kako je strašna osveta Kenča i njihova vračara Menkine!« A čarobnjak Menkina je pohodio siromašnog Kenfuja svaki dan donoseći mu malo siromašne hrane, da ne umre i pripravljajući nekakve lijekove, da ga izliječi i učini sposobnim za muke, kojima je naumio mučiti iznova svoju bijednu žrtvu. Tako je radio čarobnjak nekoliko dana. Jedne večeri opazi Kenfuj, da je čarobnjak odlazeći zaključao vrata čvršće nego inače i da je još prislonio na vrata veliki kamen. »Šta to opet znači?« pomisli Kenfuj. »Zar možda odilazi kamo na dulje vremena, te se hoće osigurati, da mu ne pobjegnem? Ludost! Kako mogu bježati? Noge su mi od vatre tako spržene, da se ne mogu na njih ni uspraviti. Osim toga sam čvrsto svezan i tako slab, da kad bih i htio, ne mogu ni pomisliti na bijeg.« — U tim mislima legne i razmišljaše dalje o svojoj nesretnoj sudbini sjećajući se svoga brata Lanju-a i svojih izgladnjelih Čoba. Razmišljaše ovako dugo, dugo.

Odjednom se nešto uzbuni. Začu neku smjesu muških, ženskih i dječjih glasova. Za-

ću i krik i neku trku mnoge čeljadi... »Što je to opet?« pomisli. »Nije li to možda opet nova skupština Kenča za drugi dan osvete? — Nemoguće! Njihov bi krik i mahnito veselje odzvanjalo sasvim drugačije. Nastala je po svoj prilici u selu neka pobuna. Što se to zapravo zbiva?... Zar su možda medvjedi navalili na selo?«...

Slušaj! Vika je već sasvim blizu kolibe, u kojoj leži Kenfuj. Čuje se topot brojnih koraka. Čas je tišina. Čuju se opet koraci nekolicine ljudi, polagani doduše, ali odrešiti. Koraci se zaustave upravo ispred kolibe, u kojoj leži Kenfuj. U grozničavom iščekivanju napne sluh, da mu ne izmakne ni najmanji šum. Odjeknu nekoliko jakih udaraca u vrata. U isti se čas otvore vrata, a na njima se pojavi golema pojava u dugačkom bijelom odijelu. Duga crna brada spustila se neznancu do pojasa, lice mu opaljeno od sunca, glava mu pokrivena tropskim šeširom, a u ruci drži pušku karabinku. To bijaše sluga Velikoga Duha, misionar iz misijske postaje udaljene dva dana i dvije noći hoda. Zajedno sa misionarom natisnu se u kolibu nekoliko crnaca. Jedan od njih, omanji, mlađi, probije se kroz ostale crnce, strugne unutra i počne pretraživati mračnu kolibu. Odjednom reče glasno pokazujući rukom u tamni kut: »Oče Rikarde, evo ga, ovdje je!« Misionar skoči u kut i videći svezana Kenfuja, prereže mu jednim mahom lijane na rukama i reče malo uzrujano: »Iznesite ga napolje!«

Neizreciva utjeha obuze srce izmučenoga Kenfuja, kad na slobodi osjeti svježi zrak. Suznim očima pogleda misionaru u lice. Oči im se susretnu tako milo i tako slatko. Sad istom razabra Kenfuj, da je u dobrim, očinskim rukama. Otac Rikard lati se odmah posla, razvidi ubrzo njegove rane i odmah zapovjedi: »Pripravite nosiljke, da što prije odnesemo bijednog patnika odavle! Ne ćemo ga nositi u selo Čoba nego na misijsku postaju, da bude na sigurnijem mjestu. Osim toga treba mu hitne liječničke njege, kakve kod Čoba ne bi našao.«

Za kratko vrijeme krene povorka iz sela Kenča u misijsku postaju udaljenu dva dana i dvije noći hoda. Kenče ih promatraju samo izdaleka, jer se boje »cijevi groma« — naime puške.

Na čelu povorke stupa sluga »Velikoga Duha« s napetom puškom u ruci, jer se boji, da bi ga Kenče mogli napasti iz zasjede. Brzim ga korakom slijede crnci katolici noseći u nosiljci oslobođenog Kenfuja.

Evo ih već dosta daleko od sela Kenča. Sad su sigurni od Kenča. Misionar pristupi nosačima i zapovjedi da stanu. Pomilova bijednoga patnika pogledom samilosti i očinske ljubavi i vidjevši, kako je Kenfuj tim pogledom neizrecivo razdragan, reče mu: »Kenfuju, sad smo već sigurni. Neka bude za to Bogu hvala!« I misionar podigne oči zahvalno k nebu te okrenuvši se opet k njemu doda: »Je l' de Kenfuju, sad se ne ćeš više bojati i strepiti

pred drugim danom osvete?« — »Hvala ti, bijeli čovječe, neiskazana hvala, što si me oslobodio iz ruku krvoločnih Kenča i njihova strašnog čarobnjaka Menkine! Kenfuj toga ne će nikada zaboraviti, dok živi.

Molim te, dobri slugo Velikoga Duha, reci mi, kako se sve to dogodilo?« — »Vrlo rado, odmah ću ti sve kazati. Gle ovoga maloga crnca! Ime mu je Ngofu. Dječak je iz susjednog plemena i od nekog vremena vjeruje u Velikoga Duha, koji zapovijeda, da moramo ljubiti jedni druge. On nekako doznade za sve, što se dogodilo u dolini Utembe; što više — i za to, kako te je Menkina mučio i kako se sprema na drugi dan osvete. Ljudi mu rekoše, da će Menkina iza sedam dana udesiti drugi dan osvete. Ngofu doleti odmah u misijsku postaju, da me obavijesti o svemu tome. Doznavši, da nijesam kod kuće nego kod nekog plemena na jugu, trčaše dječak, koliko je samo mogao, dan i noć u selo, u kojem sam bio. Tamo mi sve ispripovjedi. Uzmem odmah ,gromovnu cijev', sakupim ove ljude, i poletimo Kenčama, da te oslobodimo. Kenče sam uplašio puškom. Veliki je Duh htio, da Menkina ne bude kod kuće, te nam je, kako vidiš, sve išlo u prilog, da te možemo spasiti. Da nije bilo Ngofu-a, nastao bi za te prekosutra drugi dan osvete neizrecivo strašniji od prvoga. Ti bi u strašnim mukama ispustio dušu, a tvoje bi tijelo bacili u dolinu Utembe, da ga raznesu šakali. Sad vidiš, da imaš zapravo Ngofu-u

zahvaliti, što si tako sretno umaknuo strašnim mukama i groznoj smrti.«

Kenfuj milo pogleda maloga dječaka Ngofu-a. Bio je to pogled nježne zahvalnosti. Pruži mu ujedno svoju lijevu ruku i stisne žarko njegovu desnicu.

Crnci su nosili Kenfuja naizmjence. Kad dođoše do nekoga potoka, malo se odmore. Međutim misionar pregleda i ispra bolesnikove rane. Na spržene mu noge privi brižno ljekovite biljke. Kad nastade noć, postavi misionar po dvojicu od pratnje, da straže, da budu sigurni od zvjeradi. Istom trećega dana stiže povorka do misijske postaje.

Novi život

Otac Albert, drug Rikarda, vrlo se zabrinu za njega, jer se nije povratio u onaj dan, kako mu je rekao odlazeći spomenutom plemenu. Čim ugleda oca Rikarda, pođe mu u susret mašući šeširom i dovikujući mu izdaleka: »Dobro nam došli! Srdačno vas pozdravljam! Bio sam u strahu za vaš život, jer se niste jučer povratili, kako ste mi po poslaniku bili javili. Mislio sam već da su vas Kenče sve zajedno pohvatali i poubijali ili da su vas negdje leopardi rastrgali.« — Na te riječi pristupi otac Albert ocu Rikardu te ga kao svoga milog druga na misijskoj postaji srdačno za-

grli. »Bog nas je čuvao,« odvrati otac Rikard, »neka mu je za to najusrdnija hvala! — Ali sada nam, oče, donesite nešto za okrepu, svi smo gladni kao lav, kad cijeli tjedan ništa ne uhvati. Bili smo, kako znate, nekoliko dana na putu, i to u pokrajini, gdje sada stanovnici vrlo oskudijevaju. Jadikuju za mesom kao ono nekoć Izraelci u pustinji za egipatskim loncima, pa su se i potukli poradi mesa. Pogledajte samo moje pratioce, kako su omršavili! Jedva stoje na nogama, tako su umorni. — No, sve je to zapravo sitnica. Glavno je, što smo ovom siromahu spasili život.«

»Ovome na nosiljci?« upita otac Albert i pristupi ranjeniku. »O, bijedna li čovjeka! Nema ruke! Tko ga je osakatio ovako nečovječno?«

»O tomu ću vam pričati poslije,« odvrati otac Rikard. »To je plod plemenske zavisti i mržnje. Zbog njihove međusobne mržnje nijesmo mogli sve dosada ta dva plemena predobiti za Krista unatoč velikom nastojanju. Ali hajdemo sada! Kenfuja ćemo smjesti i u sobu i dati mu najprije hrane, neka se okrijepi. Siromah mnogo je prepatio. Brinut ćemo se za njega kao za svoga prijatelja, jer je odista postao velik u svojim bolovima i mukama — a veličinu valja poštivati.« — »Dobro, dobro, oče Rikarde, izvršit ću sve sam, kako želite i kako to Kenfuj zaslužuje. Vidim, da imate srce, koje je puno ne samo lavlje odvažnosti nego i materinske ljubavi,« našali se malo otac

Albert. Nato pođu svi zajedno u dvorište dosta velike misijske postaje, oko koje je otac Rikard zasadio lijep perivoj paoma i velik voćnjak s vrtom za povrće. Sve je bilo opasano visokim zidom.

Kenfuj se pod brižljivom rukom nesebičnih misionara brzo oporavljao. Bijaše sav zadivljen i začaran dobrotom i ljubavi, kojom su ga njegovali misionari. »Došao sam među sasvim nepoznate tuđince,« reče pred drugim crncima, »a oni se za mene zauzimaju tolikom ljubavlju, kakve ne bih nikada našao ni kod svojih najbližih rođaka.« — Brat Franjo njegovao mu i liječio rane poput rođene majke. Ne potraja dugo, Kenfuju su rane zacijelile. Stanovnici sela i misijske postaje posjećivali su Kenfuja vrlo često. Da ga utješe i razvesele, donosili bi mu najboljih jela, koliko su samo mogli. Kenfuj im je za uzvrat morao pripovijedati sve svoje doživljaje, naročito, kako ga je otac Rikard izbavio iz Menkinovih pandža. Djeca, koja su ga posjećivala, pripovijedala su mu mnogo lijepih stvari o »Velikom Duhu«. Tako su ta djeca bila za Kenfuja, još neznabošca, mali apostoli. Ulijevala su u njegovo pogansko srce malo pomalo svijetlo prave vjere, koja mu bijaše dosada tajnom. Kenfuj postade ubrzo ljubimcem sviju. A i on zavoli ne samo postaju i misionare nego još više vjeru, za koju je doznao od dobre djece.

Poslije nekoliko tjedana zamoli Kenfuj misionare, da ga pouče u vjeri. Njegovu molbu

odmah ispune. Ali kako se začude, kad razaberu, da je Kenfuj u glavnim vjerskim istinama već toliko poučen, te treba svoje znanje samo nadopuniti. Jednoga dana, kad se Kenfuj uvjeri, da je dobro upućen u sve glavne istine katoličke vjere, zamoli oca Alberta, da ga pokrsti. Otac Albert obeća, da će mu »Božja voda« oprati dušu, čim isteče rok propisane kušnje, kojoj se Kenfuj morao podvrći kao i svaki katehumen. Kenfuj se vrlo obradova tome obećanju i reče: »O, kako ću biti sretan, da, neizrecivo sretan!« Otac Rikard, koji je vrlo zavolio Kenfuja, rekne mu jednoga dana, da će biti domala kršten. Kenfuj sav razdragan klikne: »O, oče, kad bi samo i moje pleme upoznalo što prije ovu sreću! Onda bih bio još sretniji!« Okrenuvši se svome izbavitelju, doda glasom punim prošnje: »Oče! kad budem pokršten, zajedno ćemo otići k plemenu Čobi. Ti ćeš mu pripovijedati o Velikom Duhu, ne bi li ga upoznalo i moje pleme, kaošto ga ja upoznah. Ti ćeš mu govoriti o Isusu Kristu i o njegovoj prevelikoj ljubavi, kojom ljubi nas crnce, da i oni uzljube Njega i tako jednom dođu u nebeski vrt.« — »Dobro, Kenfuju,« odvrati mu nato otac Rikard, »jednom ćemo otići k tvojoj crnoj braći, ako bude volja Božja. Međutim ćemo se moliti, mnogo moliti, da naš pothvat bude blagoslovljen, jer svako veliko djelo treba mnogo milosti od Velikoga Duha.«

Na te riječi ode otac Rikard u čistu i ukusno nakićenu misijsku kapelicu. U njoj se nađe

u svako doba dana po nekoliko crnaca. Dolaze iz okolnih sela, da se mole sakrivenomu Isusu. Za misionarom uđe i Kenfuj. Molio se dugo i vruće za svoju crnu braću.

Na misijskoj su postaji — kod dobrih misionara — prolazili Kenfuju sretni dani vrlo brzo. Kenfuj mišljaše samo na svoje krštenje i bijaše presretan. Najposlije osvane dan neopisive radosti, kad ga otac Rikard opra svetom vodom. Nakon svetog čina reče Kenfuj sam sebi: »Kad bih sada umro, došao bih ravno u nebeski vrt Isusu i ostao bih vazda sretan . . !«

Otac Rikard pripravljao se na vrlo važan i težak korak. Često se i dugo savjetovao o svom naumu s ocem Albertom i mnogo se molio za sretan uspjeh. Hoće li sada njegov pokušaj uspjeti? Pričini mu se, da je našao pravi put, koji će ga dovesti do željenoga cilja. Nije se doduše oslanjao na svoje oštroumlje, nego u prvom redu na pomoć s neba, bez koje svako ljudsko nastojanje ostaje uzaludno.

U borbu za pobjedom

Od onoga dana, kad otac Rikard oslobodi Kenfuja muka i sigurne, strašne smrti, prođoše gotovo dvije godine.

Jedno poslijepodne pozove u svoj vrt Kenfuja, Ngofuja, Ndonija i još nekoliko crnaca, koji su dosada bili vazda misionarima cijelim

srcem odani i pouzdani, te im reče: »Djeco, sutra polazim na put, na koji se pripravljam već dugo vremena. Taj je put tegotan i opasan; nije isključeno, da će me snaći i pogibli života. Pozvah vas, da vas upitam, jeste li voljni, da me pratite i da me ne ćete nikada ostaviti? A da odmah znate, kamo idem, kažem vam, da idem plemenu Čoba.«

Kad Kenfuj začu ime svoga plemena, poskoči od veselja poput dječarca, a svi ostali crnci uskliknu s njime od radosti u jedan glas: »Oče, pripravni smo, da idemo s tobom kudgod hoćeš i kamogod nas povedeš, pa bilo to i protiv lava i protiv ljudoždera!« — Misionar, razdragan tolikom odanošću i odvažnošću ovih dobrih ljudi, reče ganut: »Hvala vam, djeco! Veliki Duh neka vas nagradi za vašu uslugu i dobru volju! Pripravite još danas sve, što trebamo za put, da možemo sutra prije izlaza sunca krenuti u ime Božje. Želim, da još prije podne stignemo do prvih planina. Tamo ćemo se u šumi odmarati pod sjenovitim stablima, dok ne mine najveća žega.«

Otac Rikard posla još prije zore Ngofuja u selo Čoba s viješću, da se Kenfuj vraća kući u pratnji nekolicine muževa i misionara, koji ga istrgnuše iz pandža čarobnjaka Menkine.

Sastanak Kenfuja sa njegovim bratom Lanju bio je neizrecivo radostan i ganutljiv. Čim pleme Čobe doznade, da je otac Rikard oslobodio njihova crnoga brata, ne samo da pozdraviše bijeloga muža prijazno kao slugu Velikog

Duha, nego ga dočekaše dubokim počitanjem i velikim slavljem. Ne manje srdačno, prijazno i radosno primiše i ostalu misionarevu pratnju, a napose Ngofuja, čije je junačko djelo neizrecivo zadivilo sve stanovnike Čobe.

Kenfuj, pun zahvalnosti prema misionaru, moljaše ga bez prestanka, neka se nastani kod njegova brata Lanju-a. Ali tome se usprotivi poglavica, koji svečano izjavi u ime cijeloga plemena Čobe, da otac Rikard mora uživati njegovo gostoljublje. »Pokažite!« reče poglavica sakupljenome mnoštvu, »kako pleme Čoba zna cijeniti bijeloga muža i njegovo veliko, junačko i plemenito djelo! Pokažite njemu i njegovim pratiocima, kako u vašim grudima i u grudima moje i vaše crne braće kuca harno srce!«

To bijaše odista više negoli što je misionar uopće očekivao. Stanovnici sela Čobe natjecahu se u iskazima štovanja, uslužnosti i harnosti prema misionaru, kojega već sutradan nazvaše svojim ocem. Zahvalnost i harnost iskazaše i njegovoj pratnji, a napose mladom junaku Ngofu. Ovo dobro raspoloženje Čoba potjecaše i otuda, što su upravo u to doba imali hrane u izobilju. Iza dugotrajnih kiša rodila je natopljena zemlja obilno zlatnim kukuruzom, a šume su vrvjele od svakojake zvjeradi.

Otac Rikard bijaše prema svakome srdačan, prijazan i ljubezan. Napose uloži svu svoju vještinu i brigu u to, da predobije za se djecu. Zato je svaki dan učio djecu razne zanimlji-

ve igre i pripovijedao im lijepe priče. Tako predobi za kratko vrijeme svu djecu i osvoji njihova još nevina srca. Trebalo se samo pokazati ma gdje u selu, i odmah bi se sleājele sa svih strana čitave hrpe djece, koja su opet ostaloj djeci dovikivala: »Dođite! Otac je došao!« Isto takvu pažnju priklanjaše misionar starcima, bolesnim i slabunjavim crncima. Njima bi donosio lijekove, koje mu je spretni sluga Ndžoni znao vješto prirediti prema njegovu naputku. Pođe mu za rukom, te naskoro ozdravi priličan broj bolesnika. Time veoma poraste misionarov ugled kod crnaca. No privrženost i štovanje, koje crnci iskazivahu dobrom ocu Rikardu na svakom koraku, bijaše mu samo zgodno sredstvo za onu svetu svrhu, radi koje i posjeti Čobe. Zato sada nastojaše, da u razgovoru sa crncima razborito nadoveže po koju riječ o Bogu i o vjeri, da tako probudi u njima što više zanimanja i radoznalosti. Mnogo ga u tome pomagahu Kenfuj i drugi crnci, već katolici jer dobro poznavahu jezik toga plemena i njegove običaje. Najveći uspjeh postiže kod djece. Zato je boravio najviše i najradije među njima. Priveza ih uza se lijepim pričama. Završio bi vazda pripoviješću o malom Isusu i o Njegovoj blaženoj Majci. To su djeca slušala tako željno, da nisu ni okom trenula. Dječica bi opet i opet došla, uhvatila misionara za ruku i ljubeći je tepala: »Oče, molimo te, pričaj nam opet o malom Isusu i njegovoj svetoj Majci!« Tako blagovijest svetog Evanđe-

lja poče hvatati sve dublje korijen u srcima crnih Čoba, i za kratko vrijeme propovijedaše otac Rikard vjeru Kristovu javno među njima.

Nebeska milost, misionarova ljubav i revnost, kojom za se predobi srca gotovo svih, još neiskvarenih pogana, učini, da je veći dio plemena Čobe bio pripravan, da primi slatki jaram Kristove vjere. Srce oca Rikarda klicaše od veselja i hvaljaše Boga, što njegove riječi ne padoše na kamen. Zahvaljivaše Mu, što nakvasi rosom svoje milosti ovo odavno presušeno, premda plodno tlo. Smio se, dakle, s pravom nadati obilnoj žetvi. Njegova nada poraste još više, kada doču, kako se već nekoliko savjetnika plemenskoga poglavice prijavilo katehisti moleći ga, neka ih pouči u vjeri. Radosna ga vijest razveseli to više, kad doznade, da se njihovoj odluci ne protive ni poglavice ni ostali stanovnici. To bijaše za misionara izvanredan i neočekivan uspjeh. Nakon propisana roka za obučavanje bude dobar dio plemena Čobe primljen u krilo katoličke Crkve. Najveće su teškoće morali svladati novokrštenici, kad otac Rikard zatraži od njih, neka se odreknu svoga strašnog običaja: krvne osvete, radi koje je već toliko života uništeno i koja se otvoreno protivi Kristovoj zapovijedi: »Ljubite neprijatelje svoje: činite dobro onima, koji vas mrze i molite se za one, koji vas progone!« Otac Rikard odluči napokon, da će sam otići poglavici i potaknuti ga, neka sazove na vijeće svoje savjetnike i druge zaslužne muževe

s Kenfujem na čelu, pa će pretresti to pitanje. Ispočetka se činilo, da će se sve nade izjaloviti, jer se krvna osveta bila odviše duboko ukorijenila u srcima Čobe. Otac Rikard postiže ipak svojim ugledom i svojom rječitošću, da su Čobe pristali na njegov prijedlog i odrekli se žalosnoga običaja, ali samo uz pogodbu, ako ga se odreknu i Kenče. Nije bilo ni malo nade, da će Kenče primiti tu pogodbu, već radi toga, što su je predlagali Čobe, koje su oni mrzili iz sve duše. No otac Rikard nije bio slabić. Nisu ga mogle lako zastrašiti nikakve poteškoće ni zapreke. Malo se zamisli i reče Čobama: »Ja ću sam otići Kenčama. Uzet ću sa sobom Ngofuja, čije je pleme s njima u rodu. Osim toga vi imate kod sebe zasužnjena dva Kenča: Jakumu i Benadiha. Pustite ih na slobodu. Dopustite, da pođu sa mnom. Čvrsto se nadam, da će ovo djelo ljubavi umekšati Kenče, te će ispuniti vašu pogodbu. Osim toga izaberite između sebe čovjeka, koji će poći sa mnom da uime cijeloga vašeg plemena rekne Kenčama, kako ste pripravni živjeti s njima u miru i da se odričete svakoga prava na osvetu. Koga ćete poslati?«

Na te riječi, pune mudrosti i ljubavi, svi prisutni umukoše. Svak je strepio pred tako opasnom ponudom. Duboku tišinu straha, zabune i neodlučnosti prekine Kenfuj i izjavi junački: »Ako vam je, braćo, po volji, poći ću k njima ja s ocem te ću u vaše ime i uime našega plemena ponuditi Kenčama mir!« — Prijedlog bude primljen. Obadva Kenče pustiše odmah na slobodu, a ovi u znak zahvalnosti obećaše Čobama, da će učiniti sve i poticati Kenče, neka se po primjeru Čoba odreknu osvete i s njima sklope trajno prijateljstvo. Jakuma i Benadih srdačno zahvale i misionaru, što im je svojom velikom ljubavi isposlovao zlatnu slobodu.

Nato otac Rikard zamoli poglavicu dopuštenje, da može još dva dana ostati u njegovu selu, kako bi se pripravio na tako važan i tako pogibeljan put. Misionar upotrebi ta dva dana i za to, da u razgovoru sa Jakumom i Benadihom upozna značaj, običaje i prilike Kenča. Ovi pak upoznadoše u misionaru čovjeka dobra i mudra, te ga ne samo zavole od svega srca nego mu se sasvim povjere stekavši veliko pouzdanje prema njemu.

Vrač Menkina pobjeđuje

Na uglavljeni dan krenuše ova petorica u dolinu Utembe. Čim ih Kenče ugledaju, odmah se spreme da udare na njih. No opazivši među njima bijeloga čovjeka stanu, a još se više začude, kada među došljacima ugledaše svoja dva čovjeka, što ih nedavno zasužnjiše Čobe. Pogotovo se zaprepastiše, kad opaziše, da došljaci ulaze u selo bez ikakova straha i kako skreću prema kolibi njihova poglavice.

To ponašanje došljaka probudi u Kenčama veliko nepovjerenje. Zato pođu za njima prateći ih izdaleka sve do kneževe kolibe. Poglavica primi Čobe prijazno i sasluša razlog, radi kojega dolaze. Čuvši od misionara, da su ova dva njegova ratnika opet sasvim slobodna, bijaše vrlo ganut. »Neobičan je to čovjek, ovaj bijelac!« pomisli poglavica. »Prije dvije godine ugrabio nam je Kenfuja, a sad nam oslobodi Jakuma i Benadiha. I još ih sam amo dovodi!«

A kako je cilj, radi kojega je došlo čopsko poslanstvo, bio vrlo zamašan, zapovjedi knez, da se sazove skupština, koja će sve pretresti i o svemu odlučiti.

Odmah zatrube rogovi, zabruje frule i zatutnje veliki bubnjevi. Ne potraje dugo, i livada, na kojoj se imala održati skupština, napuni se mnoštvom naroda, koji se natisnu oko krošnjata stabla, glava do glave. Konačno dođe i mala povorka, poslanstvo Čoba, a na čelu joj stupa poglavica Kenča — Kemani. Kenfuja spopade smrtna groza, kad stupi na mjesto, koje ga sjeti svih onih muka, što ih je tu pretrpio prije dvije godine! Što je u taj čas osjećao, ne da se izreći. Kad poslanstvo posjeda, dade knez rukom znak, da mnoštvo umukne, te pozove Jakuma i Benaduha, neka progovore sakupljenom narodu. I prvi i drugi hvalio je i veličao bijeloga čovjeka, kako je samo najbolje znao. A da još više istakne misionarovu mudrost i dobrotu, nastavi Jakuma: »Ovaj bijeli čovjek, braćo, zauzeo se za nas, dok smo još čamili u sužanjstvu kod Čoba: on se pobrinuo, da nam što više olakša našu tešku sudbinu, kad ste nas i vi zaboravili. On nam je od poglavice izmolio zlatnu slobodu te nas evo sam doveo u naše rodno selo.« — »Dobar je i mudar bijeli čovjek,« prihvati iza Jakume Benadih. »On hoće, da nam se opet otvori dolina Utembe, da budemo zadovoljni, da nam bude dobro. Zato je potaknuo Čobe, da se odreknu stare krvne osvete, koja je pokosila već toliko njihovih i naših junaka. Zato, braćo, poslušajte savjet ovoga mudrog bijelca i znajte, da vam on samo dobro želi! Da ne bijaše njega, mi se nikada više ne bismo k vama vratili.«

Na te riječi, koje su potekle iz srca zahvalna i odana misionaru, ustade i Kenfuj te reče zanosno: »Kenče, braćo! Jakuma i Benadih kazali su samo istinu. Moj knez i cijelo pleme Čoba hoće i želi da živi s vama u miru i slozi. U ime dakle gospodara moga i cijeloga plemena Čoba, ja Kenfuj, kao izaslanik, svečano izjavljujem, da se cijelo pleme Čoba odriče bezumne osvete, samo ako ste i vi voljni, da tako učinite!« A da Čoba Kenfuj dokaže Kenčama, da je istinu govorio, prinese svoju osakaćenu desnicu k čelu u znak zakletve.

Na taj Kenfujev prijedlog udari više ratnika izjavljujući, da im se čini nepouzdanim. No bilo je mnogo i drugih, pa i sam poglavica, koji su zagovarali pomirbu s Čobama. Od svih govora, izrečenih u skupštini, najjače je djelo-

vao na kneza Kemania Jakumin i Benadihov govor, budući da ih je knez vrlo cijenio kao najbolje od svojih mlađih ratnika, a i zato, što ga je njihovo oslobođenje veoma obradovalo.

Napokon ustane kao zadnji govornik čarobnjak Menkina. On je dosada sjedio namršten na strani i pratio pomno svakog pojedinog govornika. Namrgodivši se još više, počne lukavo: »Čudim se, braćo, da ste danas zaboravili na svoj stari običaj, da u važnim stvarima treba pitati za savjet i sud svoga čarobnjaka. Ne samo da sasvim zaboraviste na mene, nego me i ostaviste, da sjedim sam u prikrajku. No znajte dobro, da mi duh zapovijeda, neka govorim i neka vam kažem, da to, što vam ovdje savjetuju neiskusni mladići i Čoba Kenfuj, ne samo da nije pametno, nego da je vrlo ludo. Jakuma i Benadih, oslobođeni bijelčevim posredovanjem, slave ga lijepim i biranim riječima. Dobro, imaju za to razloga. Ali pomislite, što su o njem rekli: da je pametan, dobar i odvažan! Pitam vas, jesu li to ikada izrekli o vama? Nijesu. Što ste dakle? Ništa drugo nego kukavni tvorići, ništarije i glupani! A to odista i jeste, jer ste zaboravili na tolike od svoje braće, kojih još nijeste osvetili. Uvažite to dobro i prosudite, jeste li ispunili dužnost svoju, dužnost, kojom se mora ponositi svaki bojovnik plemena Kenča. To vam savjetujem ja, čarobnjak Menkina.«

Nato pogleda samosvijesno i oholo čitavu

skupštinu okrećući se naokolo, i upre u misionara pogled pun mržnje i neutažive osvete. Čarobnjak skrene time pažnju sakupljene svjetine na misionara. Svjetina, radoznala do krajnosti, zagleda se u bijelca iščekujući nestrpljivo čas, kada će ovaj ustati i što li će odgovoriti na čarobnjakove riječi.

Misionar već ustade da govori, kad ga zanosnom besjedom preteče mladenački Ngofu. Izvanrednom rječitošću počne opisivati ljubav, koju poslanik »Velikoga Duha« pokazuje prema crncima. Da potkrijepi svoje riječi, nabroji sva djela milosrđa i ljubavi, kojima je misionar usrećio ne samo pojedince nego i čitave obitelji. »On liječi sve — i najteže bolesti — i iscjeljuje gnjusne rane,« reče mladić. »Nema u plemenu crnca, koga ne bi bio izliječio svojom rukom. Kad je u mome kraju nastala velika glad, hranio je svaki dan siromahe u svom vrtu kruhom i voćem. Braćo! Ja glavom svjedočim, da je ovaj bijeli čovjek pravi prijatelj naše crne braće! Znajte, da vam dobro savjetujem i želim samo dobro!«

Iza Ngofua prihvati riječ Jakuma i Benadih hvaleći misionarevu razboritost, znanje i dobrotu. Napokon svrši Benadih ovako: »Ovaj dobrotvor našega plemena, koji nas nikada prije nije vidio, oslobodio je nas dvojicu iz sužanjstva te nas sam amo doveo. Prosudite braćo, bi li takvo što učinio naš čarobnjak Menkina? Kada smo pali u ruke Čoba, je li on učinio

išta, da nas oslobodi? Nije! Ni prstom nije maknuo! A ovaj bijelac učinio je sve i izmolio kod poglavice Čoba, da postupaju s nama čovječanski! Nije nam pala s glave nijedna vlas, premda su nam se Čobe mogli strašno osvetiti poradi Kenfuja. Tko je dakle od ove dvojice odvažniji? Tko je veći junak, Menkina ili bijelac? A zar ste, braćo, već zaboravili onaj strašni dan osvete prije dvije godine? Na ovome mjestu, na kojem evo i sada stojimo, Menkina je zlostavljao i mučio Kenfuja. Zar ne vid:te, da nema siromah desne ruke? Ovaj je bijeli čovjek spriječio, da ne izgubimo u sužanjstvu nijedne vlasi. Menkina je nasuprot Kenfuja mučio te mu otsjekao i desnicu. Pitam vas, tko je od ove dvojice bolji, plemenitiji? Menkina? — Ne, nego ovaj — bijelac! — Ovaj se bijelac brine i oko toga, da nam se povrati plodni kraj Utembe, da ne trpimo oskudice, da ne gladujemo. Evo, zato je došao k nama! Je li se Menk:na dosada za vas tako brinuo, je li vam on želio ikada dobro? Nikada! On vam toga ni sada ne želi, nego ide samo za tim, da ostanete bijedni i gladni! — Tko ima dakle od ove dvojice veću, istinitiju i srdačniju ljubav prema nama crncima? — Tko se od njih brine za naš napredak i našu buduću sreću? Tko je od njih dakle naš bolji prijatelj? — Menkina? Ne, nego ovaj bijelac!«

Svi nazočni crnci osjetiše, da Benadih ima sasvim pravo, ali se nijedan od njih ne odvaži,

da to javno prizna i odobri. Svi šutješe od straha i malodušnosti, i da ih potakne na srčanost i na ljubav k istini, naglo ustane i ovako im dovikne: »Ratnici plemena Kenče! Vidim na vašim licima i osjećam u srcu, da se slažete s nama i da priznajete, da je sve istina, što smo vam dosele kazali. Ali otkud vaša duboka šutnja? Zašto ste zanijemili? Zašto se bojite prigrliti istinu, koja će vas samo usrećiti i osloboditi? Bojite se Menkine i njegovih čarolija? Vidite, da nijeste slobodni! Ta što velim? Ne samo da nijeste slobodni, nego vi ste — sužnjevi! Možda pi.ate čiji? Vi ste robovi čarobnjaka Menk:ne. Zato vam velim otvoreno u lice: Ja vas se stidim! Da, stid me je, što sam sin vašega plemena i žalim, što sam se k vama povratio! Ja sam sada slobodan. Oslobodio me ovaj bijelac, a ne ću da opet postanem robom među vama, svojom rođenom braćom. Sutra opet odlazim s bijelim čovjekom i ne ću se nikada više k vama povratiti.«

Benadih je govorio dostojanstveno i pun žara i oduševljenja za misionara. Na sličan je način govorio i Jakuma. Njihovi su govori, puni odvažnosti i ljubavi prema istini, bili kadri da probude Kenče iz njihova mrtvila na nov život. Tà Kenče, kojima bijaše sloboda nada sve, nijesu mogli nikada trpjeti, da im itko kaže, da su robovi. A sada, kad im baciše u lice ovu pogrdu njihova rođena braća nazvavši ih Menkinovim robovima, otvoriše im se oči, i oni spoznadoše, kako su im Benadih i Jakuma

govorili istinu. Većina njih osjećala je već duže vremena, kako Menkina među njima zlo upotrebljava svoju čarobnjačku moć, pa su to svi, ne izuzevši ni poglavice, teško snosili. To je i bio glavni razlog, zašto je na Kenče tako silno djelovao Benadihov i Jakumin odvažni nastup. Njihove riječi odista ne ostadoše bez uspjeha. Poglavica Kemani uvjeren o istini, što su je iznijeli Benadih i Jakuma, prene se te ne mareći više za Menkinu ni za njegovu opomenu, ustade junački te reče odvažno: »Braćo Kenče, čuli ste iz usta naše oslobođene braće i od Kenfuja, zašto vas pozvah amo. Kao vaš poglavica pozivam vas ponovno, da kao slobodni muževi našega plemena sami o tom odlučite!«

Dođe do glasovanja, i većina ratnika pristane uz poglavicu na mir s Čobama.

Dok se glasovalo, Menkina je sjedio na svome mjestu i osjećajući, da će zlo proći, veoma se uznemirio te je neprestano gunđao zureći u zemlju, kao da se tobože razgovara s nekim podzemnim bićima. Poslije glasanja, vidjevši, da je za njega sve izgubljeno, odluči da pokuša krajnje sredstvo i zaište riječ. Počne govoriti mirno i trijezno, ali po njegovim očima opaziše svi, kako kipi od osvete i mržnje. »Većina vas, braćo,« reče, »prihvatila je s poglavicom prijedlog bijelog čovjeka. Ne preostaje mi drugo nego da se i ja podvrgnem volji većine. No prije svega moram zadovoljiti svojoj dužnosti i kao čarobnjak otkriti

vam, što o tome sude duhovi. Dobro znam, da ćete mene kriviti, kad vas stigne nesreća zbog bijelčeva prijedloga, pa zato čujte: Za nesreću ne ću odgovarati više ja, nego naš poglavica i svi oni, koji su uza nj pristali. Ja sam vas od toga odvraćao, ali uzalud. Prezreli ste moje riječi. Sada ne ću govoriti više ja nego naši duhovi. Jao vama, ako se oglušite njihovu savjetu!«

Na te se riječi preneraze svi od straha, i nitko se ne usudi ustati protiv njega ili mu protusloviti. Nastade grobna tišina. Svjetina stajaše kao okamenjena. Izbuljenih očiju promatraše Menkinu, kako desnicom zabija u zemlju koplje, kako zacrtava nožem oko njega veliki krug i kako se najednom smješta ukočen usred kruga. Ne potraja dugo, i lice se čarobnjakovo sasvim iznakazi kao u živoga zloduha. Mrmljajući čarobnjak nerazumljive riječi stane skidati s vrata lude amajlije i slagati ih okolo po kružnici. Nato se baci na tle, prisloni desno pa lijevo uho k zemlji i stane tobože prisluškivati. Svi nazočni kao da od samoga straha začuše neke tobožnje tajanstvene glasove. Čarobnjak tobože nešto odobrava; sad opet vrti glavom u znak, da se ne slaže. Sad opet pada na koljena kao da nešto moli i pri tome se trese cijelim tijelom. Onda ustane, zgrabi brzo svoju bambusovu frulu, stavi je u uho pa se njome dotakne svake pojedine amajlije, te onda opet svaku amajliju prinese uhu prisluškujući, što mu ona tobože govori! Dusi

su, eto, progovorili! Odjednom nastade takva tišina, da se mogla čuti muha, gdje leti. Praznovjerni crnci čuju ispod čarobnjakovih nogu tajanstvene mukle glasove, kao da dolaze iz podzemlja. Svjetina stoji kao ukopana; trese se kao u najvećoj groznici, ne skida ni časa očiju s čarobnjaka. Ovaj se u licu povampirio. Tresući se obilazi rub kruga; kraj svake amajlije malo stane prisluškujući iznova.

Kad je obašao sve amajlije, uspravi se, pogleda mnoštvo izbuljenih očiju ulijevajući u sve strah i trepet toliko, da im se ledila krv u žilama, a srca im udarala kao čekić o nakovanj. Napokon isceri čarobnjak zube kao razdražen pas, ukoči se načas kao stup, cijelim se tijelom potrese i rekne: »Dusi su progovorili! Čuli ste njihov glas! Ljute se na vas. Njihov je gnjev strašan, a vaša budućnost puna boli i čemera. Nesreće svakojake stoje već pred vratima! Poslat će na vas bolesti, doći će na vas otrovnice zmije, pokarat će vas požarom, kakva vaše pleme još nije upamtilo! A sutrašnje će noći zavladati strašni duh — Kenata buafu!«

Čim mnoštvo naču ove riječi, obuze sve smrtni strah. Noge im stadoše klecati. Mnogi onesviješteni padoše na zemlju kao muhe. »Kenata buafu!« krikne očajno poglavica i načas se ukoči kao kip od kamena. »Kenata buafu!« viče svjetina obuzeta očajem, te u divljem strahu, u zbrci i metežu bježi na sve strane — u svoje kolibe. »Kenata buafu! Kenata buafu!« odjekuje sa sviju strana po okolici. Iza nekoliko časova ne osta na livadi osim oca Rikarda ni žive duše. »Sve je izgubljeno,« reče misionar sam sebi. »Što se malo prije počelo tako lijepo razvijati, jednim je udarcem oboreno i uništeno.« Stade razmišljati, što da učini, da mu veliko djelo, kojemu se predao svom dušom, ne propane. Zar da mu ga sada uništi jedan čovjek, koji svojim paklenim čarolijama sapinje cijelo pleme? »Ne, toga ne smijem i ne ću dopustiti!« reče misionar odlučno. Nato podigne oči k nebu, uvjeren, da će samo tamo naći sigurno svijetlo, jakost i pomoć. »Kenata buafu! Kenata buafu!« ječi očajnički na kraju sela, a misionar bolna srca odlazi sa megdana.

Nakraj sela čekahu ga Jakuma, Benadih i Kenfuj s Ngofujem. Svima se moglo čitati na licu, kako su prestrašeni i zaprepašteni: »Zar se i vi plašite?« upita ih misionar, a licem mu preleti laki smiješak. »Oče, ti još pitaš? Ah, bježimo radije, molim te, odavle prije nego što nas ane noć, inače ćemo svi poginuti! Bježimo odmah, dok nas još nitko ne vidi!« zavape svi drhtavim glasom. — »Ne, nipošto! Mi moramo — i mi hoćemo ovdje ostati! Zasad nam ne prijeti životna pogibao. Uostalom još ću vam kazati, kako ćemo sve urediti, da se ne trebamo bojati toga tobožnjega ‚strašnoga duha'. Sada ćemo se razići No naveče doći ćete svi u moju kolibu na sjevernoj strani sela! Kad budete dolazili, pazite dobro, da vas nitko ne vidi, osobito da vas ne vidi Menkina! Kod mene ćemo sve promisliti i odlučiti, kako da spa-

simo od propasti selo i naš apostolski posao, u koji stavljam mnogo nade.« — »Misliš li, oče, da je to moguće?« upita bojažljivo Jakuma. »Oče, ti sigurno ne znaš, kako je strašan, kako je užasan duh Kenata buafu!«

»Dakako! Možda!« odvrati misionar, »ali ja se nadam, štoviše uvjeren sam o tome, da će nam uz pomoć Božju poći za rukom, da tome ‚duhu' stanemo na rep. Treba još samo da se posavjetujemo, kako da sve udesimo.«

»Kamo sreće, da nam u tome pomogne Veliki Duh!« reče Benadih dršćući. »Nikada ti toga ne će zaboraviti naše pleme!«

»Ali sad se gubite!« saleti ih misionar, »da nas ne bi tko ovdje opazio! Budite mirni i ne bojte se! No čim se smrkne, da ste ovdje! I da mi o tome ni riječi nikome ne kažete! Inače ćemo svi poginuti još prije sutrašnje noći, a kako bi strašna onda tek bila za vas i za čitavo selo noć Kenata buafu!«

Misionarevi se prijatelji oprezno izgube jedan za drugim u obližnjoj šumici pokraj njegove kolibe, kako ne bi na se svratili ni najmanje pozornosti Kenča. Nato pođe i otac Rikard do svoje kolibe. Pred njom je šetao i mnogo razmišljao o tome, kako bi oslobodio selo od čarobnjakova ropstva.

Užasne noći

Međutim nastade u selu mrtva tišina. Činilo se, kao da svaki već sada osjeća one grozote, koje će ih zadesiti u strašnoj noći »Kenate buafu!« Već se sunce spustilo za planine, i gusti je mrak pao na čitav kraj, kada se u misionarevu kolibu ušuljaše tri crne prikaze: Benadih, Jakuma i Kenfuj. »Recite sutra ujutro stanovnicima, neka noću nitko ne izlazi napolje i neka svoje kolibe dobro zakračunaju!« reče strogo otac Rikard mladićima. »Recite im i to, neka se za me ništa ne brinu i neka se ne boje za moj život! Prije podne ću vas opet očekivati; a dođite opet otraga kroz šumicu....«

Sunce je već izašlo i sve se više diže nad obzorjem, a u selu još nikakva života, sve je tiho kao mrtvo. Ljudi hodaju izmučeni, kao bez duše; rekao bih, da misle samo na vješala, na koja će ih brzo objesiti. Sunce je već bilo visoko odskočilo, kad se odjednom pojavi pred misionarevom kolibom poglavica Kemani. Misionar je molio pred kolibom časoslov. Čim spazi Kemanija, odmah ga uljudno pozdravi. Poglavica mu bez okolišanja reče: »Slugo Velikoga Duha, molim te, da nas ostaviš. Ja te, istina, ne gonim, jer si oslobodio Benadiha i Jakumu, ali ipak mislim, da ćeš i sebe i nas Kenče izbaviti od strašnoga duha, ako odeš odavle.«

»Za mene se ne brini, kneže!« odvrati mu

misionar. »Ja se toga duha ne bojim; pa i ti i svi tvoji podanici budite bez straha i ove noći mirno spavajte!«

»Što to veliš, da mirno spavamo?! Zar nijesi čuo posljednje noći, kako viče?«

»Ja nijesam ništa čuo, jer nijesam imao vremena, da na to pazim,« mirno će mu misionar.

»Zar imaš možda koji lijek ili koje drugo sredstvo protiv njegove moći?«

»Zasada još nemam, ali se čvrsto ufam, da će nas Veliki Duh čuvati od toga takozvanoga Kenate buafu i odvratiti od vas sva zla, kojima vam se grozi.«

»Molim te, slugo Velikoga Duha,« nastavi poglavica, »ako ti tvoj Veliki Duh pošalje kakvo sredstvo protiv strašnoga duha, o, sjeti se i mene, nemoj me zaboraviti! Kemani zna biti zahvalan ... !«

Ne potraja dugo, i selom se raširi vijest, da se bijelac ne boji Kenate buafu i da nikako ne misli da pred njim bježi, nego da će ostati u selu, dogodilo se, što mu drago. Tu vijest potvrdi svojim ukućanima i poglavica, čim se povrati od misionara. Kada se Kemani udalji, nastavi misionar svoj časoslov šetajući pred kolibom. Odjednom opazi čitavu hrpu radoznalih Kenča, muževa i žena, gdje dolaze, da se uvjere, je li misionar odista još u kolibi. I vidjevši ga, gdje pred kolibom šeće i čita knjigu, zaustaviše se podalje pred kolibom šapćući jedan drugome: »Doista, on je ovdje! Ne boji se duha! Gle, čita knjigu. Sigurno u njoj traži neke čarolije, neka zaklinjanja protiv strašnog duha. Čini se, da je jači od Menkine, jer Menkina ne može ništa protiv Kenate buafu.«

Ovako su među sobom šaputali muževi i žene. Otac Rikard opazi neke ljude, kako pred sobom gone nekoliko koza. Došavši do misionara jedan će od njih dršćući: »Ovo ti šalje knez Kemani.« — Misionar je bio u neprilici. »Što da radim?« upita sam sebe. »Ako dar odbijem, uvrijedit ću poglavicu.« — Zato primi koze te zamoli susjeda, da mu ih čuva. Ovaj se vrlo rado odazove njegovoj prošnji i otjera koze. Za malo vremena eto ti opet kneževih savjetnika jednoga za drugim s jednom, dvije i više kokoši moleći misionara, neka ih primi kao zalog, da ne će na njih zaboraviti ove strašne noći i neka ih uzme pod svoje okrilje. — »Ako ovi bijedni Kenče tako nastave, brzo ću postati Rotschildom!« našali se otac Rikard. Ipak primi darove ozbiljna lica i sve povjeri na čuvanje svome uslužnome susjedu. Kad je već bilo blizu podne, povuče se u svoju kolibu, da se mogne pripremiti na strašnu noć, koja se približava. Njegovi su vjerni prijatelji dotrčali krišom iz šumice u njegovu kolibu. Osim Benadiha, Jakume i Kenfuja bilo je tu još nekoliko jakih mladića, koje su oni poveli sa sobom.

»Jesu li pouzdani ovi junaci?« upita misionar Benadiha odmjerivši neznance od glave do pete.

»Tako su pouzdani, oče, kao što sam ja

glavom,« odvrati Benadih srčano i snažnim glasom. To su najpouzdaniji i najodvažniji ratnici cijeloga sela. Ovaj Mabija i onaj Litu moji su najbolji prijatelji. Ja i Jakuma jamčimo za njih, oče, svojom glavom.«

»Dobro, junaci, ali da budemo sigurniji,« doda misionar, »ne će biti na odmet, ako vas bude bar još dvojica više.«

»Bez poteškoća, oče; naći ćemo još jednoga, a drugi neka bude Kenfuj.«

»Drage ću se volje vama pridružiti,« reče Kenfuj bez oklijevanja, »da mi je samo desnica čitava, da, onda bi vidio Menkina, što znade Kenfuj.«

»Dobro, junaci, neka bude tako! A sada čujte, kako ćemo izvesti ratnu osnovu! Uveče, prije nego što sunce zapadne, doći ćete opet amo k meni. Ali budite na oprezu, da vas nitko ne opazi i da ne svratite na se pozornosti bilo kakvim štropotom ili šuštanjem! Radi se o vašem životu i o životu mnogih Kenča! A ti, Kenfuju, budi vrlo na oprezu, da se gdje ne sastaneš s Menkinom!« — Ovako i slično opominjaše misionar svoje vjerne, odane prijatelje i junake pripravne i na najopasniju borbu sa takozvanim »podzemnim« dusima.

Već se sunce spuštalo. Planine su bacale duge, debele sjene. Kratak se suton brzo zgušćivao zastirući visoke bujne prašume, plodnu dolinu Utembe i nesretno selo Kenča. Nasta crna, kobna noć — noć strašnog duha Kenate buafu! Čitav je kraj utonuo u duboku, mrtvu

tišinu. Kao da je mòra stisnula potištene grudi Kenča zbog užasnih događaja, kojima su išli u susret. U obližnjim je šumama umuklo vrištanje majmuna, koji su se inače običavali igrati i do kasno u noć zbijajući svakojake vragolije. Ovaj su se put pribili uza stabla i predali snu.

Negdje su u daljini zavijali tromo šakali, kao da se sami plaše svoga glasa i kao da se boje pomutiti noćnu tišinu. Amo tamo zaškrinula bi još po koja vrata privučena sakrivenom rukom. Od časa do časa čuo bi se po selu prigušen plač žena i djece. Napokon je sve zamuknulo. Rekao bi, da je čitav kraj propao na dno jezera, pa se u njegovoj dubini zameo svaki znak života. Ne možeš zamijetiti ni lakoga povjetarca, koji bi zatreperio lišćem. Čitavo je selo nalik na groblje...

Usred ove grobne tišine straha i groze odjeknu s planina tajanstven i jak glas, kao da je progovorio mrtvac iz groba. Razliježu se riječi: »Mbui—mbui — nkia — mbi — mbij!« Ljudima se ježi koža od smrtnoga straha, krv im se u žilama ledi. Strašni je duh Kenata buafu započeo svoj posao...

Iza malo vremena glas umukne, i nasta tišina, dublja od prve. Nakon nekoliko časaka začuju se opet isti glasovi već negdje blizu poglavičine kolibe. Opet grobna tišina.... »Mbui — mbui—nkia—mbi—mbij!« ori se ponovno u jednakim razmacima na drugome kraju sela, a zatim na suprotnoj strani. Sad opet dubok mir. U tom strahovanju niti ko-

ga vidiš niti čuješ ma i najmanji štropot. Samo od vremena do vremena zviždi onaj mukli, jaki glas prodirući mrklu noć. Svi se stanovnici stištu u kutove svojih slabih kolibica. Srsi im prolaze cijelim tijelom, tresu se, zamiru od straha i groze, upiru pogled u tamu i napinju uši, da čuju, nije li se strašni duh već približio njihovoj kućici. U toj duševnoj stisci i smrtnom strahu ponovno probije kroz slamnate krovove ona zlokobna vika: »Mbui—mbui—nkia—mbi—mbij!« Sada to dopre do misionareve kolibe, a odmah zatim začu se jeka sa svih strana. U šumici iza Rikardove potleušice zasja neka svijetla točka kao malena svjetiljka. U gustoj se tami jedva opažala. Svjetlost ustrepta, podiže se u vis — pa se smiri. Zatim zatrepta iznova mičući se sad naprijed, sad natrag. Spusti se — i opet digne. Naokolo vlada grobna tišina. Ni travčica se ne niše, ni listić na stablu ne trepeće. A tamnom tišinom grmi jednakim razmacima od šumovitih planina pakleni glas: »Mbui—mbui...« Iz šume dopire hučanje ptice grabljivice.

Svijetla točka iznenada iščeznu. No iza nekoliko časaka opet zablista tik do stana misionareva. Ponavlja se ista igra: — diže se, pada, *niše se desno, pa lijevo, poput krijesni*ce kruži čas u manjim, čas u većim krugovima, opet pada i opet se diže, dok se napokon ne poče micati naprijed. Najedamput nešto zašumi i odmah zatim nešto mutno zatutnji poput vreće pijeska, kad padne na tle. U tren — svijetla točka tresne o zemlju, rasprsne se na tisuću varnica i iščezne.

U tom času začu se prigušeni glas: »Brzo, oče, brzo amo!« Iza jednoga grma do misionareve kolibe uspravi se na taj glas jaka i visoka prikaza s puškom u ruci. S nekoliko skokova nađe se na mjestu, odakle dopiraše glas, i upali svijetlo. To je otac Rikard, a pred njim stoje tri crne prikaze: Benadih, Jakuma i Mabiju. Trgaju krinku s lica čarobnjaka Menkine — onom groznom duhu Kenati buafu — kojemu sada teče krv iz čela. »Strašni« se duh spotaknuo i tresnu glavom o kamen... Brzo zabiše »strašnom duhu« čep u usta i svezavši mu čvrsto ruke i noge odnesoše ga tiho u misionarevu kolibu, gdje mu otac Rikard ispra ranu i pomno je zaveza. Ne potraja dugo, i netko pokuca na vrata kolibe. Pojavi se Litu, a brzo zatim još jedan crnac. Opazivši Menkinu, kako leži na podu svezanih ruku i nogu, zasjaše im oči od radosti. »Javljam vam radosnu vijest,« reče Litu, »da nam je pošlo za rukom uhvatiti još dvojicu Menkinovih pomoćnika, a treći nam zlikovac na nesreću umače.«

»Oče!« usklikne od radosti Benadih, »ti si doista vještak u boju protiv strašnome duhu Kenati *buafu! Kako si to samo ispipao, tko je* zapravo onaj, koji igra strašnoga duha Kenatu buafu!?«

»To sam ispipao od tebe, dragi sinko, i od Jakume. Čim sam od vas doznao za strahote, što ih izvodi po noći strašni duh, odmah sam

se dosjetio, da to može potjecati samo od čarobnjaka, koji uz pomoć svojih ortaka vrši ovakve strahote nad bijednim Kenčama, da bi ga se bojali i da ih drži u svojim šakama. Zato sam od vas odmah zatražio nekoliko odvažnih i jakih muževa, koji znaju šutjeti. Nije bilo doduše lako odgonenuti, je li taj »strašni duh« samo jedan čovjek, i je li to baš sam čarobnjak Menkina. No čim sam od vas doznao, da se još nikome od čarobnjakove obitelji nije dogodilo dosada nikakovo zlo, odmah sam se uvjerio, da ću brzo ući u trag staroj liji.«

»Sad već razumijem, oče,« reče Jakuma, »zašto si nam potanko razvijao čitavu noćnu osnovu, kako da udarimo na duha, i zašto si nas razdijelio na skupove i stavio na najopasnija mjesta. Upravo se tako dogodilo, kako si nam sinoć kazivao. Prvi, na koga je Kenata buafu navalio, bio si ti, oče; a iza tebe je druga hrpa Menkinovih ortaka uzela odmah na nišan poglavicu, jer je tako otvoreno ustao protiv njega, a najposlije su imali navaliti na sve one, koji su držali s poglavicom. Kako sada vidiš, oče, tvoje je ljude poslužila sreća, i junački su je ponijeli i tačno izvršili tvoju zapovijed. Strašni duh leži eto sada pred nama svezan, a selo je oslobođeno od strave. Osim Menkine uhvatili smo još dvojicu, pa zato mislim, da selo može biti sada u miru i bez brige. O, kako će ti, oče, sutra naše selo zahvaljivati!«

Samo se po sebi razumije, da su se misionarevi junački lovci izvanredno veselili svome neočekivanom lovu i samo što nijesu počeli plesati oko »strašnog duha«. Otac je Rikard imao mnogo posla, dok ih je umirio i ušutkao. Opominjao ih je, da ne svraćaju tolikom bukom na se pozornosti ionako prestrašenih stanovnika. »Ti si velik čovjek, oče,« reče Benadih, kad su se napokon smirili. »Šta bi bilo sada od nas i od čitavog sela, da nijesi ostao među nama?«

»Sad bi već selo plamenom gorjelo,« doda Mabija, »mnogi od naše braće ne bi bio više među živima, a napose svi oni, koji su pristali na prijedlog Kenfujev i našega milog oca.«

»Učinio sam, što sam mogao,« objasni otac Rikard, »uostalom najveća hvala i zasluga ide vas same, koji ste točno i junački izvršili moje upute, a nadasve moramo zahvaliti Velikom Duhu, koji nam je pomagao, te nam je pothvat sretno pošao za rukom.«

»O, kako je moćan Veliki Duh!« uskliknu od veselja Jakuma, »samo Njemu imamo zahvaliti, što svladasmo zlikovca — Menkinu. Sada mogu naša braća mirno spavati.« — »Svakako,« odvrati misionar, »jer četvrti se duh ne će više pojaviti. On se sada veseli, što je iznio živu glavu, pa se ili skriva u kojoj kolibi ili je već pobjegao. No Kenča ne će više plašiti i mučiti.« — »I nikada nas ne će više uznemirivati Kenata buafu!« veselo poviču crnci, a oči im zasjaše od radosti. — »Dao Veliki Duh, da to doživimo!« reče misionar. —

»Kako će ujutro Kenče klicati od veselja!« primijeti veselo Benadih, »kad ugledaju, da čitavo selo stoji netaknuto, i da su svi stanovnici živi i zdravi! Knez će odmah sazvati skupštinu, da u veselju proslavi nečuveni taj događaj. Mi ćemo onda otkriti svima, tko je zapravo taj strašni Kenata buafu, koji je dosada mučio naše pleme i palio sela.« — A vidjet će se, i tko je onaj, koji je strašnoga duha svladao i Kenče zauvijek oslobodio od njegova zuluma i tolikih zala,« doda Jakuma. »Oče, i ti ćeš doći,« nastavi, »da te Kenče vide i da ti kao svome spasitelju i najvećemu dobrotvoru čitavog plemena zahvale na svemu. Ti ćeš sjedjeti odmah do kneza kao pravi prijatelj Kenča.« — »Usred trga, gdje je Kenfuj prije dvije godine toliko trpio,« prihvati ljutito Mabija, »postavit ćemo Menkinu, lašca i varalicu našega plemena, da se sjeti svojih nedjela, što ih je počinio na Kenfuju. Takav lopov ne zaslužuje drugo nego kolac, a taj ga sigurno ne će minuti.«

Na ove riječi trzne se Menkina. Oko mu sijevnu od mržnje, napne mišice, ne bi li prekinuo veze, ali uzalud. Od bijesa zabode u zemlju nokte, koji ostave u njoj trag. »Ha, Menkina, ti si već nestrpljiv? Zar toliko čezneš za kolcem? Strpi se još samo malo, kolac ne će pobjeći!« našali se gorko Benadih. »Da, da, moj Menkina, pričekaj još samo malo,« doda Mabija. »Dok malo svane, da te mogu Kenče vidjeti i dobro promotriti, kako izgleda taj strašni duh Kenata buafu, koji ih je ubijao već tolike godine i mučio do očaja!«

Gdje je Kenfuj?

Misionaru se odjednom smrkne pred očima. Vrlo se ražalosti. Jakuma opazi tu naglu promjenu te odmah upita zabrinut misionara: »Oče, što ti je, zašto si tako žalostan upravo sada, kad se svi veselimo svojem uspjehu?« — »Kenfuj! Gdje je Kenfuj?« upita otac Rikard umjesto odgovora. — »Već sam ti, oče, kazao »odvrati Jakuma, »da je išao za mnom, kad sam polazio k tebi. Zašto nije došao i gdje je ostao, ne znam. I meni je vrlo sumnjivo, zašto ga još nema.« — Na te Jakumine riječi pogleda misionar oštro čarobnjaka, koji odmah zatvori oči: nije mogao podnijeti njegova pogleda. Otac je Rikard odmah razumio, što to znači.

Čim ogranu sunce, reče misionar Benadihu: »Tebi i Mabiju povjeravam Menkinu! Pazite dobro na njega!«— »Budi bez brige, oče! Njegovo čaranje i njegove čarolije ne će nam više škoditi. Ptica je u kavezu, a krila su joj čvrsto vezana, ne može nam odletjeti.« — »A ti, Jakuma, moraš sa mnom.« reče o. Rikard, »da potražimo Kenfuja! Muči me neka crna slutnja. Sve mi se pričinja, da je Kenfuja zadesilo neko zlo.« — Nato izađe misionar na-

polje i uputi se s Jakumom ravno prema čarobnjakovoj kolibi, koja je stajala na protivnoj strani sela. Približe joj se. U njoj vlada tama i takva tišina, kao da je sve izumrlo. — »Iza tako strašne i burne noći nije ni čudo,« pomisli o. Rikard, »jamačno su njezini stanovnici istom prema jutru zaspali, kad je Menkina već pao u naše ruke.« — Pristupi još bliže kolibi. Koliba ima dva dijela: jedan za žene i djecu, drugi za samoga čarobnjaka. U prvom dijelu nema traga živoj duši. Misionar ide prema dijelu kolibe, koji je sakriven svežnjem lijepih banana. To je Menkinino prebivalište. Svima je drugima, pa i samome poglavici, pristup zabranjen. Otac Rikard pristupi k vratima i kuša ih otvoriti. — »Vrata su zaključana,« reče Jakumi i prislonivši uho uz vrata prisluškuje. Pričinja mu se, kao da unutra netko stenje. Uz pomoć Jakuminu odvali silom vrata i uniđe. Kako je u jutarnjem sumraku još prilično tamno, ne može ništa razabrati. No čim mu se vid na tamu malo priviknuo, opazi neku prikazu: stoji nasred kolibe. Pristupi bliže i prepozna Kenfuja — — — Nesretnik visi usred sobe, privezan uza stup, kojim je poduprt strop. Jedva se nogama dotiče poda. »Kenfuju!« zaviče misionar i jednim se skokom dohvati njegova tijela. »A zato smo te sinoć badava čekali!« — Ali Kenfuj kao da je mrtav ne progovara ni riječi; tek malo pomače glavom. Otac Rikard pogleda pozornije njegovo lice i opazi, kako mu iz ustiju viri čep,

koji mu je čarobnjak silom u njih turio. Na mig misionarev priskoči Jakuma i prereže Kenfuju veze na rukama i nogama, dok mu misionar izvadi čep iz ustiju. Čim veze popustiše, pade Kenfuj kao mrtvac do misionarevih nogu. Ovaj se odmah snađe, izvadi iz džepa bočicu te mu ulije nekoliko kapi u usahla usta. Za malo se vremena Kenfuj osvijesti i upita slabim glasom: »Je li Menkina ... uhvaćen?« — »Dakako, moj dragi sinko, ne samo uhvaćen nego i čvrsto vezan. Benadih i Mabija pomno ga čuvaju u mojoj kolibi,« odvrati misionar razdragan. — »Uhvatili smo i dva njegova pomoćnika,« doda Jakuma veselo, »a treći nam — nesrećom — uteče.« — »A je li to već dan ili smo još u noći?« upita Kenfuj tapajući rukama oko sebe, kao da traži kamo da sjedne. — »Što, ti pitaš je li već dan? Zar ne vidiš, da je svanula zora?« reče misionar zabrinuto. »Ne, ja ništa ne vidim, oče,« odvrati Kenfuj dršćući i uhvativši se objema rukama za glavu gorko zacvili: »O, kako me strašno peče u očima!« — »Što ti se dogodilo, moj sinko?« upita otac Rikard sav u strahu. A Kenfuj nastavi slabim glasom: »Sinoć, kad se već spustio mrak, pođem k tebi, oče, kako si naredio. Jakuma je išao samo kakvih dvadeset koraka preda mnom. Najedamput mi netko ostrag prebaci preko glave mrežu i, prije nego sam se razabrao da vičem u pomoć, zabije mi čep u usta. Još netko priskoči u pomoć, svežu mi ruke i noge te me ponesu, ali kamo, ne znam. Nakon

duljeg puta stanu, otvore vrata, unesu me nekamo i privežu uz ovaj stup. Sad istom skinu s mene mrežu. Premda se već bilo smračilo, ipak sam prepoznao Menkinu, dok njegov drug strugnu napolje i nestade ga. Menkina me priveže uza stup tako čvrsto, da se nijesam mogao ni maknuti. Visio sam o gredi, a da se nijesam doticao poda. Menkina me pogleda, isceri na mene velike zube kao bijesan pas — i ubode me strelicom u desno oko. Napnem sve sile, da vičem u pomoć. Ali zaludu mi naprezanje, kad su mi usta začepljena. Kad Menkina opazi, da sam se smirio, pristupi opet k meni, ubode me strelicom u lijevo oko — strugne napolje i zaključa vrata... To bijaše početak strašne noći Kenatu buafu... Ne potraja dugo, kad odjednom začuh one glasove, što su najavljivali svaku nesreću. Mbui—mbui —nkia—mbi—mbij! Ukoliko sam od boli mogao razabrati, odjekivahu kobni ti glasovi s raznih strana... Napokon nasta grobna tišina... Svaki mi je sat u toj tami i bolima bio kao vječnost. No više negoli moje boli mučilo me, što se događa u selu, i što je, oče, s tobom. To bijaše za me odista strašna noć, puna duševnih i tjelesnih bolova, puna žalosti, čemera i tame..... A ja ću zauvijek živjeti u toj tami......« Dok je nesretni Kenfuj pripovijedao ove strahote, pomoli se sunce iza planina. Njegove su zlatne zrake padale kroz vrata upravo na nesretnoga slijepca. Kenfuj podigne vjeđe... Ispod njih zijevaju dvije udubine iskapanih očiju. Ovaj žalosni prizor neizrecivo se dojmio misionara: do suza ganut, stavi oprezno ruku ubogom Kenfuju na glavu i privine ga na svoje grudi. Jakuma, preneražen od prvoga dojma, ne može progovoriti ni riječi. Istom nakon kratke šutnje zasja mu oko, te usklikne divljačkom radosti: »Kenfuju! Danas će skupština suditi Menkini radi njegovih okrutnosti i osudit će ga! Znaš li, kako ćeš mu vratiti šilo za ognjilo? I ti izbodi Menkini danas oba oka, ja ću sam ravnati tvojom rukom!« Na ove riječi crne osvete ispruži Kenfuj svoju osakaćenu desnicu prema Jakumi te će odrešito: »Nikada, Jakuma, nikada toga ne ću učiniti! — — — Neka mu oprosti Veliki Duh!....«

Misionar ne vjeruje svojim ušima. »Jesam li možda krivo čuo? Zar je moguće, da crnac može sama sebe toliko nadvladati? Zar je moguće, da bi on htio velikodušno oprostiti svome najvećem dušmaninu, koji ga je upravo paklenski mučio, osakatio i oslijepio?« Srce misionarevo bije kao bat, kad udara o zvono. Da se uvjeri, nije li možda krivo razumio riječi patnika slijepca, upita ga sav ganut: »Što to veliš, Kenfuju? Ti mu doista opraštaš?« — »Da, oče,« odvrati slijepac, »ja mu sve opraštam. Neka ga Veliki Duh prosvijetli! Ta ti si me, oče, učio, kako je Isus Krist zapovjedio, da svojim neprijateljima opraštamo... Štoviše, da im moramo oprostiti, ako hoćemo, da se i nama sve oprosti. On je oprostio svo-

jim neprijateljima, koji su ga na križ razapeli ...Zato i ja hoću da oprostim Menkini!«

Ocu Rikardu udare suze na oči: toliko su ga dirnule riječi slijepoga Kenfuja, riječi, kakvih svijet nije nikada čuo, dok se ne pokaza ljubav Božja po Sinu Božjem, Spasitelju svijeta, koji nam je objavio Božju ljubav. Misionar u svom ushićenju obujmi objema rukama slijepčevu glavu, privine je srdačno na grudi i reče: »Kenfuju, ti si odista velik! Neka ti to Veliki Duh nagradi! On te je odabrao, da budeš poslanikom mira i ljubavi kod plemena Čoba i Kenča, a Isus Krist ovo će tvoje djelo ljubavi sigurno blagosloviti, da donese obilnu žetvu među njima!«

Ni Jakuma nije manje ganut, premda još ne shvaća veličinu kršćanske ljubavi, ali ipak osjeća, da je doista nešto veliko i uzvišeno: oprostiti svojim dušmanima, kaošto je Kenfuj oprostio, osjeća, da je to božansko djelo...

Sunce se već visoko diglo nad obzorje, kad se selo poče buditi iz dubokog sna. Isprva zaškrinuše samo po koja vrata, a da se nijesu ni otvorila. Malo kasnije stanu provirivati kroz odškrinuta vrata crne, kovrčaste glave: sad muške, sad ženske. Plašljivo pogledavaju na sve strane, da se uvjere, nije li u blizini neprijatelj, koji na njih vreba. Ovakovi se prizori ponavljaju od kolibe do kolibe. Napokon se ljudi ipak osokole te počnu izlaziti napolje. Pridušenim glasom propitkivaju susjede, da li im se desilo koje zlo, i da li je od njih tko poginuo? A kad doznadu, kako se nije ništa dogodilo od onih strašnih zala, kojima se grozio čarobnjak Menkina, nema čuđenju ni kraja ni konca. Nitko od njih ne može pojmiti, kako je mogla tako mirno proći noć »strašnoga duha«, koji je preko Menkine navješćivao veliku nesreću.

Slijepi se Kenfuj međutim malo okrijepi. Uz pomoć Jakuminu odvede ga otac Rikard u svoju kolibu. Da ne svrate na se pozornost Kenča, nosili su ga oko sela — tako reći — na rukama. Polože ga na slamu, zaključaju vrata na kolibi i odmah se upute poglavici, da mu opišu cijeli noćni događaj.

Narod sudi Menkini

Rogovi po selu zatrube i bubnjevi zabubnjaše u znak, da poglavica sazivlje narod na skupštinu. Čitavo je selo oživjelo. Nastade komešanje kao u mravinjaku. Sve leti kao mahnito. Trči mlado i staro, muško i žensko, da što prije stigne na livadu, gdje će biti skupština. Nasta stiska i guranje, jer svaki hoće da ugrabi mjesto što bliže poglavici, kako bi što bolje čuo njegove riječi. Svjetina galami, viče i kliče od veselja, što je tako sretno preživjela prošlu noć »strašnoga duha«! U tom kriku i metežu diže se sa svoje stolice poglavica, mahne rukom i odjednom svi umuknu. »Braćo

Kenče!« reče nakon kratke stanke poglavica. »Preživjeli smo sretno strašnu noć Kenatu buafa. To je prvi put, kako vidite, što je naše selo ostalo čitavo i netaknuto od strašnog duha. Znate li, tko je odvratio sva zla od nas i našeg sela? Vi toga ne znate, niti možete znati, pa zato počujte sada Jakumu! On će vam potanko sve ispripovijedati!«

Prije nego što poče Jakuma razlagati, uniđoše u skupštinu Benadih, Mabija i Litu. Prati ih nekoliko ratnika, koji vode u svojoj sredini tri crne prilike zamotanih glava i svezanih ruku. — »Evo braće!« reče Jakuma pokazujući desnicom na sužnjeve, koji stadoše nasred trga, »doveli su vam strašnog duha Kenata buafu i njegove ortake!« — Nato pristupi Jakuma k sužnjevima i strgne s njihovih glava krpe, kojima su bile omotane. — »Menkina! Mendiaki! Mendu!« orilo se iz stotinu grla. — »Da, to su oni duhovi,« reče Jakuma, »koji vas i čitavo naše pleme varahu tvrdeći, da je strašni duh — Kenata buafu uzročnikom svih paleža, bolesti, svih grozota, muka i neočekivanih pogibelji, koje ste vi, vaši mnogi pokojnici i cijelo naše pleme tako dugo trpjeli i podnosili.«

Sada počne Jakuma potanko pripovijedati svojoj crnoj braći, kako je bijeli čovjek smislio cijelu ratnu osnovu, da uhvati strašnog duha Kenatu buafu... : »Je li vam, braćo, sada jasno, tko je vaš dušmanin? A što sudite o ovom bijelom čovjeku, koji je spasio mnoge

vas od strašne smrti, a vaše selo od sigurnog požara. Je li moguće, da bude ovaj bijelac vaš dušmanin?« — »To nije moguće!« zagrmi čitava skupština.

Nato ustane poglavica te svečano izjavi: »Ovaj bijeli čovjek, prijatelj našega plemena i sviju nas ovdje sakupljenih, neka bude od današnjega dana mojim savjetnikom! Zato ne samo želim nego i zapovijedam, da ga svaki od vas štuje, cijeni i susreće kao spasitelja i najvećega dobrotvora našega plemena! Neka nam je vazda dobro došao, kadgod nas pohodi!« — Otac Rikard zahvali poglavici na srdačnim riječima i sjedne do njega. Čitava skupština udari u oduševljeno klicanje, te počne radosno pljeskati u znak zadovoljstva i odobravanja. — »A što ćemo učiniti sa varalicom Menkinom i s njegovim ortacima?« upita poglavica skupštinu, kad se umirila? »Na kolac s njima! To su naši najveći neprijatelji! Htjeli su sažeći naše selo i mnoge od nas poubijati! Neka umru!« viče razjarena svjetina u pravednom gnjevu grozeći se pestima Menkini i njegovim ortacima. Nakon zaglušnog urlikanja ustane misionar te će sav tronut: »Kenče, prijatelji moji! Prije dvije godine bili ste svjedoci groznoga nedjela, što ga na Kenfuju počini Menkina na ovome istome mjestu. A znate li, što je ovaj isti Menkina opet sinoć učinio bijednom Kenfuju? Izbo mu je obadva oka. Kako vidite, jedina žrtva one strašne noći zloduha Kenata buafa, pred kojim ste toliko

strepili, bio je Kenfuj. Zato mislim, da je pravo, neka sam Kenfuj odluči i naredi, kakvu kaznu zaslužuje Menkina i njegovi ortaci!«

Poglavici se prijedlog misionarev svidje pa zato ustade i reče narodu: »Mudro i dobro nam savjetuje naš prijatelj; ja pristajem na njegov prijedlog. A što velite vi na to, braćo?«

»Neka govori Kenfuj!« zagrmi jednoglasno čitava skupština, a sav narod upravi pogled na Kenfuja kao poslanika plemena Čobe.

Teškom se mukom podigne Kenfuj. Tužno je gledati mladića osakaćene desnice i iskopanih očiju. Podupiru ga Benadih i Jakuma. Na tijelu mu se još dobro opažaju tragovi veza, kojima je cijelu noć bio sapet uza stop. Vjeđe mu zatvaraju šupljine iskapanih očiju.

»Kenče braćo!« započe Kenfuj krepkim glasom, da se svi začudiše. »Dođoh k vama prije dva dana, da vam u ime svoga plemena ponudim mir, na dobro vaše i za našu zajedničku sreću! Ja vas doduše ne vidim — i nikada vas više ne ću vidjeti, jer je preda mnom tama, crnija od vašega tijela, crnija od najtamnije noći, koja će za me trajati sve do moje smrti. Ja ću se, istina, opet vratiti svojoj miloj braći, ali — nikada više ne ću gledati njihova lica. No ipak bih bio sretan i presretan, kad bih im mogao donijeti vijest, da ste primili njihovu ponudu, kako se odričete krvne osvete, pa želite odsele živjeti s njima u miru, slozi i ljubavi. — U moje ruke staviste vi sada

sudbinu Menkine i njegovih ortaka. Ja vas molim za mir, pa zato bih sam protiv sebe govorio, kad bih se sada osvećivao. Kažem vam, da svima i sve od svega srca opraštam!«

Na ove neočekivane riječi svi zinuše. Gledaju jedan drugoga kao zapanjeni, jer nitko ne shvaća, kako može Kenfuj oprostiti svome najvećem dušmaninu, Menkini, koji ga je toliko mučio i tako grozno osakatio. No upravo time dade Kenfuj Kenčama najljepši primjer, koji ih potaknu, da se za njim povedu i odreknu se ružne osvete. Bi li se itko od Kenča ovako ponio prema svome neprijatelju? — Jedva. — Ovaj divni primjer, što ga pokaza plemenita Kenfujeva duša, potkrijepljena milošću i primjerom Kristovim, nije mogao ostati bez ploda. Ukorijenjene zablude o mržnji i crnoj osveti, kojima bijahu zaleđena srca Kenča, rasplinuše se, a duše im se ganuše od sućuti prema Kenfuju. Prvi, koji pristupi bijednome slijepcu duboko ganut, bijaše sam poglavica Kenča, Kemani. Pruži mu ruku u znak pomirenja i reče: »Kenfuju! Ti si odista plemenit mladić, koga valja poštivati. Neka ti bude, kako si želio. Idi i reci svojoj braći, da su Kenče odlučili da žive odsele s plemenom Čoba u miru i ljubavi!«

Na poglavičine riječi ustadoše i najstariji ratnici te po njegovu primjeru stisnu jedan za drugim Kenfuju ruku, a čitavo mnoštvo udari u gromki pljesak: znak radosti i odobravanja.

Dok svjetina plješče i kliče od veselja,

baca se Mendijaki i odmah za njim i Mendu do nogu Kenfujovih. Liju suze pokajnice i zahvaljuju mu na neiskazanoj ljubavi i velikodušnosti. Samo je Menkina tvrdokoran. Šiba Kenfuja očima punim bijesa i osvete. Poglavica Kemani predaje zlikovca ocu Rikardu, neka s njim postupa prema svojoj uviđavnosti.

Još istoga dana priredi poglavica sjajnu gozbu u počast bijeloga čovjeka i njegove pratnje. Opet zatrubiše rogovi, zasviraše frule i zatutnjiše ugankovi i gongovi, ali ne kao prije dvije godine, da raspire u narodu mržnju i osvetu, nego da proslave radosno pomirenje Kenča i Čoba.

Kada se poče spuštati mrak nad pokrajinom Utembe, klečao je otac Rikard s Kenfujem u svojoj kolibi i zahvaljivao se u vrućoj molitvi Bogu, što se udostojao, makar i uz tako veliku žrtvu, blagosloviti ovaj opasni i teški put u zemlju Kenča. Još duboko u noć orile se pjesme radosnice i odzvanjalo klicanje po cijelome selu. Narod se iza burne noći predao slatkom počinku.

Izmirenje i smrt Menkine

Sutradan se uputi mnogobrojno mnoštvo Kenča k Čobama. Na čelu povorke stupa otac Rikard s poglavicom Kemanijem. Odmah iza njih Benadih i Jakuma s dobrim, slijepim Kenfujem. Drže ga ispod ruke vodeći ga oprezno na slabim putevima. Pobijeđena je krvna osveta među plemenom Kenča i Čoba. Između oba naroda zavlada ne samo mir i sloga, nego sklopiše među sobom i najsrdačnije prijateljstvo. To potvrdiše mnogi sinovi plemena Kenče, koji ispratiše povorku do pola puta.

Od toga dana otac Rikard ne bi propustio prilike, da pohodi čopsko selo bar na jedan dan. To bijaše vazda za Čobe dan radosti i veselja. Da ne ražalosti Kenča, valjalo mu se svratiti i u njihovo selo. Kenče su vazda iskazivali misionaru zahvalnost, zadovoljstvo i svoju radost. Upravo su se natjecali u dobrohotnosti i gostoljubivosti prema njemu. Svima je u tome predniačio knez Kemani.

Dolinom Utembe stvori se brzo dobro utrt put, koji je spajao selo Čoba sa selom Kenča. To je bio nov dokaz, da je prijateljstvo između ta dva plemena iskreno i da se sve više utvrđuje. Tako je neumorni rad oca Rikarda bio okrunjen krasnim uspjehom ne samo kod Čoba nego i kod Kenča. Ovi, što više, pošto su se riješili zloduha Menkine, otvoriše gotovo svi svoja srca ljubavi i milosti Kristovoj i dadoše se krstiti.

* * *

Upravo je prošla godina od onoga dana, kada se ta dva plemena izmiriše. Revni otac Rikard pohiti baš toga radi svojim Kenčama, da zajedno proslave ovaj događaj, važan i zna-

menit za njihovu budućnost. U toj slavi zamoli poglavica misionara, neka blagoslovi ženidbu, što ju je sklopio Kenfuj s njegovom kćerkom. Tokom godine sagradi Kenfuj uz pomoć svoga brata Lanja i svojih prijatelja Kenča u dolini Utembe lijepu kolibu. U njoj svečano proslavi svoj pir. Ovom zgodom mnogi pitahu misionara za Menkinu, kojega je on držao na misijskoj postaji na zapovijed poglavice, da ne bude dobrim i plemenitim Kenčama na vremenitu i vječnu štetu.

»To je stara lija,« odvrati im misionar. »Često reži, kesi zube i prevrće očima. No čini mi se, da se ipak već malo obikao na dnevni red te da će se pomalo ukrotiti.«

Da bi Kenče pokazali Kenfuju svoju zahvalnost, brinuli su se za njega i opskrbljivali ga hranom. Baš su te godine mogli u izobilju loviti po šumama divljač. Sam je poglavica naložio svojim ratnicima, da Kenfuju na vrijeme obrade zemljište i da mu drže u redu gaj paoma, što su mu ga posadili oko kolibe. Isto tako su se brinuli i za stado ovaca, koje mu pokloniše oba plemena: Čoba i Kenča.

Mendijaki, duboko ganut Kenfujevom ljubavlju, promijeni se u sasvim drugog čovjeka. Kenfuja zavoli toliko, te je ne samo zamolio poglavicu da iz zahvalnosti smije patnika dvoriti sve do njegove smrti, nego čak izjavi, kako je pripravan za njega i umrijeti.

Brzo iza Kenfujeve svadbe nastane se tik do njegove kolibe i Benadih i Jakuma već kao

kršćani. Željeli su, da budu što bliže svome prijatelju, kojega su vrlo cijenili i ljubili. Pa i Mabija i Litu povedu se za njihovim primjerom i odluče, da će se naseliti blizu svojih prijatelja, čim se pokrste. A mladi Ngofu, koji je već dorastao do snažnog momka i postao vrsnim misionarevim katehistom, stanovao je nedaleko Kenfuja vršeći uspješno svoju službu među Kenčama. Tako je mlada kršćanska naseobina u dolini Utembe utvrđivala sve više prijateljske odnose između Čoba i Kenča.

Ujedinjeni vezom iskrenog prijateljstva pasli su pastiri obadvaju plemena svoja stada u plodnoj dolini Utembe u miru i zadovoljstvu. Njihovi su muževi polazili zajednički u lov, a ulovljenu bi divljač vazda bratski dijelili. Otkako su se pomirili, nikada ih više nije mučila glad. Porazdijelivši osim toga među sobom čitavu dolinu Utembe obrađivahu odsele marljivo svoje njive, a Veliki je Duh blagim i čestim kišama blagoslivljao njihov rad obilnom žetvom.

Kenfuj podiže nedaleko svoje kolibe lijepu kapelicu za novoosnovanu kršćansku naseobinu. Tako ovaj slijepac osigura sebi i svojim prijateljima Božji blagoslov, a ostalim Kenčama, još poganima, siguran zalog, da će i njima brzo sinuti svijetlo prave vjere, koje će im donijeti novu sretnu budućnost, punu blagostanja i zadovoljstva.

Kadgod bi došao otac Rikard u dolinu Utembe k svojim milim i plemenitim Čobama

i Kenčama, obuzelo bi ga neobično veselje. Gledao je kako njegovo gorušično zrno, što ga je posijao velikom mukom, sada lijepo raste i širi grane. U tome blagoslovljenome radu najveći je udio imao svakako patnik Kenfuj. On je svoj život žrtvovao i posvetio za svoje zemljake potičući ih neprestano ne samo riječju nego osobito svojim primjerom i svojom izmučenom pojavom na mir, slogu i međusobnu ljubav. Njegova pojava sjećala ih je onoga bijednoga stanja, kad su još čamili u tami poganstva i u ropstvu lašca Menkine, okrutnog čarobnjaka, čiju je sudbinu misionar ukratko ovako zabilježio:

Nesretnik Menkina uvijek se protivio Božjoj milosti i ustrajao u grijehu protiv Duha Svetoga. Jednoga se dana dočepao noža, prerezao negve spletene od vitke lijane, preskočio bambusov plot i pobjegao ... Kao Kain bježao je od svojih zemljaka. Nije udario prema kenčanskom selu nego baš na protivnu stranu. Lutao je prašumom dva dana i dvije noći bježeći kao bez daha i ričući kao luđak: »Kenata buafu! Kenata buafu!« — U smrtnom strahu, sav izobličen od glada i jada, a nada sve od pedeset godina svoje gnjusne službe, dojezdi treće jutro do tvrđave, koju je engleska kolonijska uprava podigla na ušću rijeke Utembe. Stražar opazi, kako se između grmovlja oprezno krade pojava kao najokretniji uhoda, a ružna kao živi zloduh ...

Duboko uvjeren, da je to opet jedan od

tolikih uhoda iz najbližega ljudožderskoga plemena, s kojim se ova šaka od 50 engleskih vojnika vazda borila na život i smrt, naperi, opali bez ikakva promišljanja i probije bjeguncu ... desnu šaku! Bjegunac Menkina sav pomaman rikne, nagne u stranu, a vojnik opali još jedamput i prosvira Menkini lubanju od desne sljepočice do lijeve ...

Menkina padne, vojnik priskoči i s užasom opazi, kako samrtniku ispod tetovirana čela ispadoše oba oka kao dva krvava jajeta ... Evo tako je svršio čarobnjak, krvnik Menkina ....

S dopuštenjem crkvene oblasti izdaju Isusovci u Zagrebu.

Urednik: **A. Vizjak D. I.** — Izdavač i vlasnik: Kolegij Družbe Isusove, Zagreb: **A. Alfirević D. I.** — Tiskara L. Janzon, Zagreb, Gundulićeva 35

MISIJSKA BIBLIOTEKA

izlazi od 1936. god. i to svakoga drugoga mjeseca — 6 puta godišnje.

Godišnja pretplata 6.- din. Pojedini broj 1.- din.

Dosada su izašli slijedeći brojevi:

1936.	Broj	1	U Gangesovoj delti . .	48 str.
	„	2—3	Manuaova zavjera . .	68 „
	„	4—5	Sin bijelog poglavice .	64 „
	„	6	Osvajač Istoka	52 „
1937.	broj	1—2	Junak s gore Tajo . .	72 „
	„	3	Čarobnjak Takatu . .	32 „
	„	4—5	Braća Jang	64 „
	„	6	Niponske žrtve	48 „
1938.	broj	1	Tajne polarne noći . .	40 „
	„	2—3	Kenata buafu	64 „

Može se još dobiti godište 1936. cijelo.
od godišta 1937. samo 3—6. broja

Raspačava: Uprava „Katoličkih misija“, Zagreb, Palmotićeva 31.

MISIJSKA BIBLIOTEKA

IZLAZI:

u veljači — travnju — lipnju —
kolovozu — listopadu — prosincu

PRETPLATA:

Godišnje 6 dinara

Pojedini broj 1 dinar

Broj Pošt. čeka 35.627

NARUDŽBE PRIMA:

Uredništvo »Katoličkih Misija«

Zagreb I/147

Palmotićeva ulica 33